

Körzeti kitekintő

Szeged

Nagyszabású koncertet adott több mint 1400 fő vastapsa mellett *Sztevanovity Zorán*. A bevétel egy része az Új Zsinagóga folyamatos felújítását és rekonstrukcióját szolgálja.

A hitközség közgyűlése meghallgatta az előjáróság beszámolóját, a külső könyvvizsgálói jelentést, a Szeretothon elmúlt négy évről szóló tájékoztatót, majd megválasztotta új előjáróságát, a Mazsihisz Közgyűlésébe delegált tagjait. Az elnök ismét *Lednitzky András*, alelnökök: *Salamon István*, *Somló Zoltán* és *Tepper Ádám* lettek. A közgyűlés

küldötteinek *Baneth Pétert*, *Donáth Miklóst*, *Lednitzky Andrást* és *Tepper Ágnes*t választotta. Az előjáróság összetételében a korábbi tag-sághoz képest egy változás történt, elköltözés miatt.

Idén is megtöltötték híveink a dísztermet, hogy együtt emlékezzünk meg az egyiptomi kivonulásról. A szédert rabbink, *Markovics Zsolt* vezette, érdekes magyarázatokkal színesítve az estét. A Haggada felolvasásában *Kellermann Itzhak* segédkezett. Konyhánk idén is kitett magáért. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével *Katona Tamás* volt államtitkár is.

Születésnap ünnepség a Gúlánál

A Magyarországi Cionista Szövetség Izrael Állam Függetlenségi Napja alkalmából a Duna-parti Gúla-emlékműnél tartott megemlékezést. Az eseményen mások mellett megjelent: *Tarlós István* főpolgármester képviselője, *Bányai László* tanácsadó, *Tóth József*, a XIII. kerület polgármestere, *Domán István* főrabbi, *Engländer Tibor* korábbi elnök, a Mensch Alapítvány elnöke, templomkörzetek elnökei, a WIZO tagjai, a Bálint Ház igazgatója, ifjúsági szervezetek.

Venczel György kántor Kél málé ráchámimját követően *Masa Anita* és *Masa Tamás* egy „Szól a kakas már” adaptációt adott elő, melynek szöveges része *Bródy János* versét idézte. Ezt követően *Kardi Judit* elnök ünnepi beszéde hangzott el (melyet cikk formájában előző számunkban olvashattak), utána pedig *Simon Peresz* államelnöknek a világ zsidóságához intézett ünnepi üzenetét olvasták fel.

„Ahogy az államalapítás 63. évfordulóját ünnepeljük, egy nemzet – Izrael Állam – születésének történelmi csodájára tekinthetünk vissza. És dicsőíthetjük egyik legnagyobb vezetőnket, *David Ben Gurion*t azért, hogy kikiáltotta a zsidó állam megalapítását azon az emlékezetes májusi napon 1948-ban. Közvetlenül ezután rántak olyan ellenségek, akik a katonák és a fegyverek számát tekintve is túlerőben voltak.

A függetlenségi háború romjain megszületett a világ egyik legjobb és legerkölösebb hadereje. A sivatagot olyan csúcstechnológias mezőgazdasági területté tettük, amelyet az egész világon csodálnak. A csúcstechnológia, a tudomány, a technika és az orvostudomány területén elért eredmények az országot a világ élvonalába emelték.

Izrael kikiáltásának napján kijelentettük, hogy az újonnan alapított állam a szabadság, az igazságosság és a béke talaján fog állni, ahogy azt Izrael prófétái megjósolták. Tartjuk magunkat a zsidóság belénk ivódott erkölcsi normáihoz.

Még ma is szembe kell néznünk a gonoszság erejével, különösen azzal a gonoszszággal, amely Iránból jön. A kihívással, amely az egész világot fenyegeti, a nemzetközi közösség megalkuvást nem ismerő mobilizálásával kell szembeállni. Eltökélték vagyunk, hogy támogatással együtt mindenhol küzdjünk az antiszemitizmus és a delegitimáció ellen.

Izrael állama készen áll arra, hogy meg hozza a szükséges áldozatokat, akár fájdalomcsakat is, hogy békét kössön szomszédaival. Reméljük, hogy a térségünkön végigsöprő változások a béke, a biztonság és a prosperitás új lehetőségének előhírnökei.

Reméljük azt is, hogy *Gilad Salit* a lehető legrövidebb időn belül újra a családjával lehet.

A kötélek, amely Izrael államát és a világ zsidó közösségeit összeköti, számunkra létfontosságú. Teljes mértékben részesei vagytok ti is a mi sikereinknek. Visszatekintve, sok mindenre büszkék lehetünk.

Előretekintve, sok még a dolgunk. Együtt győzni tudunk. És együtt még sok függetlenségi napot ünnepelhetünk meg közösen.”

Ezután a közreműködő művészek – *Tarján Péter*, *Zsolnai Júlia* és *Garai Róbert* (aki a program összeállítója is volt) – felolvasták a Függetlenségi Nyilatkozatot, majd *Feldmayer Péter*, a Mazsihisz elnöke lépett a mikrofonhoz.

Annak idején – kezdte beszédét az elnök –, a sötét korban, úgy érezték Budapesten az emberek, hogy nincs esély, ezért nem is érdemes harcolni. De voltak, sokan voltak, akik másként gondolták. Bár cserbenhagyta őket az akkori zsidó vezetés, cserbenhagyta őket a hivatalosság, ők mégis tudták, hogy cselekedniük kell. Álrukban sem gondolhatták, hogy eljön az idő, amikor majd valaki emlékezni fog rájuk. Nem dicsőségért harcoltak, nem azért harcoltak, mert hitték, hogy győzhetnek, hanem azért harcoltak, hogy emberleleteket mentsenek, hogy akiket tudnak, azokat valamilyen módon távolabb tolják a haláltól. Azt sem tudhatták, hogy amit tesznek, vajon elég lesz-e ahhoz, hogy megmentsen az embereket. Ezek az ellenállók a reménytelenségben nemcsak emberleletet mentettek, megmentették a becsületünket. Megmentették a zsidóság becsületét, megmentették a magyar zsidóság becsületét.

A továbbiakban *Feldmayer Péter* elmondta: nem hittük, hogy lesz még olyan idő, amikor Magyarországon ezeknek az embereknek tudunk, ha csak egy kis gúlát is, de mégis emlékművet állítani. Nem hittük, hogy ezeknek az embereknek a visszaemlékezéseit lassan kiadják könyvekben, nemcsak héberül, nemcsak angolul, hanem magyarul is. Nem hittük, hogy egyszer itt lesz velünk *Tóth József*, *Újlipótváros* polgármestere is, és együtt emlékeznek velünk ezekre a hősökre, mert bizony hősök voltak ők.

Az elnök hangsúlyozta: a bánat napja a mai. Holnap van az öröm napja, ahogy *Kardi Judit* mondta, de szívünkben ott a fájdalom, hogy oly sokan haltak meg, és szívünkben ott a büszkeség, hogy voltak, akik harcoltak értünk, és szívünkben ott az öröm, hogy Izrael létrejött! Ma már tudjuk, és biztosak lehetünk benne mindannyian, hogy Izrael nélkül a világ nem létezhet. Ez most már olyan tény, amelyet senki nem tud a földről kitorolni.

Ismét a művészek léptek a dobogóra. *Tarján Péter* előadásában az „Amikor a fiú egyenruhát ölt”, míg *Garai Péter* interpretálásában a „Régi új parancsolat” hangzott el.

Balázs Gábor vallásfilozófus néhány mondatos beszédében kitért a cionista eszme születésére, *Herzl* és *Achad Haam* szerepére, a tanok kontinuitására. Szólt jom hásoá és jom háacmáut megünnepléséről, az emlékezésről, különös tekintettel annak időbeli közelségére, a „külön vagy összevonva?” kérdést feszegetve. A filozófus érintette a kétfajta hősiességet, a zsidó múlt és jelen kapcsolatát, a diaszpórabeli zsidóság részvételét, a párbeszéd szükségességét is.

Az esemény végén felhangzott Izrael Állam himnusza, a Hatikva.

gáljuli

Másnap reggel ünnepi hangulatban gyűltünk össze, hogy eleget tegyünk kötelességeinknek. Az este családias légkörben, 16 fővel zajlott. A Haggada felolvasásában *Jakity Máté* segédkezett, szépen recitálva a szöveget. A Má nistánát *Markovics Anna* mondta el, egy rabbi lányához méltóan.

Istentiszteleteink az ünnep méltóságát szem előtt tartva, békében és nyugalomban teltek el.

Hitközségünk újabb taggal bővült. Ködosim hetizakaszja alkalmával a tóra előtt kapta a *Ráchel* nevet *Judit* asszony és *Kellermann Itzhak* másodszült kislánya. Rabbink a szidrához kapcsolódó tanítást adott, hogy az ősi áldás szavaival köszöntse a kisbaba születése alkalmából az örömszültöket, akik az istentiszteletet követően kiduson látták vendégül a megjelenteket. Legyen áldás és béke a babán és a szülőkön!

A Nemzeti Erőforrás Minisztérium felsőoktatásért felelős helyettes államtitkára, *Dux László* professzor meghívására látogatást tett a Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karán *Dror Guberman*, az izraeli egészségügyi minisztérium közegészségügyi osztályának vezetője. A vendég találkozott a négy orvostudományi kar dékánjával, megbeszélendő a hatodéves szigorló izraeli orvostanhallgatók hazájukbeli kórházi gyakorlatának feltételeit, költségeit, egészségbiztosítását. Szó volt a tárgyalásokon a szentföldi orvosképzésről, a keret-számokról, az orvoshiányról, a közeljövőben nyugállományba vonuló szakemberek magas számáról, a kórházaknak a MAB és a magyar felsőoktatási intézmények általi akkreditációjáról, a gyakorló helyé nyilvánításáról, a hosszú távú együttműködés kialakításáról. Ez azért is fontos és sürgető, mert közel 800 izraeli hallgató tanul az itteni egyetemeken és főiskolákon. Az izraeli vendég az orvos kari dékánok társaságában ellátogatott a zsinagóga, meghallgatták annak történetét, majd *Csanádi László* DLA tartott orgonabemutatót. A szegedi közösség életét, az izraeli hallgatókkal való kapcsolatát *Lednitzky András* hitközségi elnök, tiszteletbeli konzul ismertette.

M. Zs.–L.A.

Újpest

Az első széderen zsúfolásig megtelt a terem, és a másodikon is meglepően sokan ünnepeltek körzetünkben. Az estéket *Szerdócz Ervin* rabbihielnyettes vezette le, a rá jellemző lelkesedéssel és odaadással. A Haggada tradicionális dalait mindenki örömele közösen énekelte.

A finom vacsoráról a Laky Konyha gondoskodott. A terítést és a gördülékeny felszolgálást az Idősek Otthona és az Israel Sela Otthon dolgozói végezték. Első este megtisztelték körzetünket jelenlétükkel a helyi önkormányzat notabilitásai és magas rangú állami tisztviselők is.

Köszönet mindenkinek, aki segítségével részt vállalt az ünnep megszervezésben.

LAKÁS, ÉPÜLET FELÚJÍTÁSA

- Alpinista módon homlokzatjavítás, tetőfedés
- Festés, mázolás, tapétázás, csempézés
- Műszaki vezetés, árajánlat-készítés hitelevélhez is

FRANK (alapítva: 1892/1972)

Tel./fax: (1) 331-5743

E-mail: frank1063@t-online.hu

Munkadíjából 5% kedvezmény!

Elhunyt dr. Szenes Iván

Szenes (Stern) Iván 1927-ben született Mihályházán, baloldali tevékenységéért elítéltek, így lett a Sátoraljaúj helyi VKF börtön fogja, ott a börtönlázadás résztvevője, majd a dachau koncentrációs tábor rabja.

A felszabadulás után hazatért, 1960-tól a Budapesti Orvostudomá-

nyi Egyetemen tanított, 1976-ban megszerezte a történettudomány kandidátusa fokozatot.

Nyugdíjba vonulásától (1990) a MEASZ és a NÜB szervezetek tisztségviselőjeként, a NÜB elnökeként dolgozott, 2010 májusa óta a NÜB Egyesület örökös tiszteletbeli elnöke.

Temetőavatás Dobrin



Az aprófalvas Zalában a település apraja-nagyja az avatásra váró, felújított zsidótemetőben gyülekezett azon a napon, hogy tisztelegjen őseink előtt. Egy kis történelem elevenítette fel a múltat. 1870-ben két zsidó család telepedett le Dobriban. 1882-ben már ötvenen voltak. 1851-ben a Petőfi utcában bejegyzett zsidó iskola működött. *Hirsch Sándor* tíz gyermeket tanított a „Tudás Házában”. Még 1990-ben is köztünk éltek, s a falu ma is örömmel, tisztelettel emlékezik a *Révész* és a *Stimecé* családra.

Avatóbeszédet *Nagy Kálmán*, a Zala Megyei Közgyűlés alelnöke, *Horváth Albin* polgármester és *Végh Hajnalka*, a Dobri Jövőjéért Egyesület elnöke mondott. Itt kell a köszönet szaván szólni az egyesület munkájáról. Ők szívükkel, lelkiükkel és munkájukkal fontosnak tartották a temető rendbetételét. Köszönet nekik! Majd a sírkert csendjét *Fekete László* főkántor imája törte meg. Végezetül a kialakított emlékező helyen kavicsokat és koszorúkat helyeztek el. A közgyűlés alelnöke hitet tett amellett, hogy a projekt folytatódik. *Zoltai Gusztáv*, a Mazsihisz ügyvezető igazgatója a zalai összefogást emelte ki. Erről meséltek a zsidó kövek 2011 májusában egy határ menti kis községben.

Siklósi Vilmos hitközségi elnök

A második világháború befejezésének napjára emlékeztek

1945. május 8-án, éjjel 23 óra 01 perckor a Wehrmacht csapatai minden frontszakaszon beszüntették a harci tevékenységet. A náci Harmadik Birodalom feltétel nélkül kapitulált a szövetségesek előtt. Véget ért Európában az 1939. szeptember elseje óta tartó rémálmom, a második világháború. A közel 60 millió áldozatot követelő vérontást követően az egész kontinens fellelegzett.

A Magyar Ellenállók és Antifasiszták Szövetsége – Összefogás a Demokráciáért (MEASZ) a gellérthegy Szabadság-szobornál és a Szabadság téri szovjet emlékműnél szervezett megemlékezéseket.

Ezen a napon Európa egész területén emlékeznek a humanista emberek. Emlékeznek azokra, akik életüket áldozták egy békésebb jövőért, és örülnek, hogy a példátlan világégés után a koalíciós erők győzelmével elhallgattak a fegyverek. Az ilyen események azonban nem lehetnek teljesek, ha nem szólnak azokról méltó módon, akik a háború ellen, az üldözöttek mellett emelték fel szavukat. Nem véletlen, hogy a Győzelem napja Európa-nap is lett egyben, hiszen az 1945-ös fasiszta fölötti győzelem utat nyitott Európa integrációjához, fejlődéséhez – hangsúlyozta a MEASZ országos elnöke, *Hanti Vilmos*. A gellérthegy Szabadság-szobornál rajta kívül többek mellett felszólt még *Szeneczey Balázs*, a Főpolgármesteri Iroda vezetője, *Jánosi Katalin* festőművész, a mártír miniszterelnök *Nagy Imre* unokája, *Hirschler Tamás*, a Magyar Antifasiszta Liga elnöke, *Tóbiás József* országgyűlési képviselő, az MSZP frakcióigazgatója, *Lebovits Imre*, a Nácizmus Ül-

dözötteinek Bizottsága elnökhelyettese, valamint *Gábor Zsigmond*, a Szent István Országos Környezetvédő Egyesület elnöke, akik mind a méltó emlékezésre és emlékeztetésre figyelmeztettek.

A koszorúzásokon részt vettek a diplomáciai testületek, a különféle civil és társadalmi szervezetek tisztségviselői is. Az emlékezés virágait helyezte többek közt el *Alena Kupchyna*, a Belarusz Köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, *Boris Golubicic*, Horvátország konzulja, *Afanazov Alexander* referens az Oroszországi Föderáció, *Irsay-Nagy Dénes* vezető tanácsos a Honvédelmi Minisztérium, *Feith Bence* igazgató a Nagy Imre Alapítvány, *Koranisz Laokratisz* elnök az Országos Görög Önkormányzat képviselőjében.

A MEASZ számára egyébként az európai győzelem külön ünnep. A szervezet büszke arra, hogy tagjai között tudhatja még azokat a bátor honfitársakat – sajnos egyre kevesebbet –, akik politikai és fegyveres ellenállónként 22 országban szembeszálltak a fasiszta megszállókkal. A MEASZ a születésnapját is most tartotta, hiszen egidős az európai békével: 1945. május 15-én alakult meg.

A megemlékezések előtt, a HM *Bessenyei György* Kulturális és Üdültetési Közhatal Nonprofit Kft. központjában, a Stefánia Palotában tartotta a szervezet éves közgyűlését, ahol az alapszabály módosításán és a közhasznúsági beszámoló elfogadásán túl az új országos alelnököket is megválasztották *Borsány György*, *Kerecsényi Zoltán* és *Szerényi Jánosné* személyében.

(MEASZ)

Jár-e bocsánat az államilag meggyilkoltak után?

A Fővárosi Ítéletábrán május 6-án különös tárgyalás vette kezdetét. Egy hetvenéves magyar asszony azt kérte, hogy hatvanhét év után a bíróság kötelezze bocsánatkérésre a magyar államot, amiért apját, Weisz Józsefet, az óbudai Goldberger-gyár egykori géplakatosát meggyilkoltatta: a dachau haláltáborba vitte.

A magyar zsidó asszony jogi képviselőjét egy öreg deportált, a kilencvenedik életévében járó dr. Ádám György jogász professzor látta el, s amikor a bíró kimondta, hogy állami bocsánatkérésnek nincs helye, az öreg deportált nehézkesen fölállt, kicsoszogott a folyosóra, és azt mondta: Ez egy gyáva bíróság.

A hetvenéves magyar zsidó asszony vállalja hitét és nevét:

– Perlaki Rezsóné Weisz Katalin vagyok. Apámat Weisz Józsefnek, anyámat Steiner Rózsának hívták. Két lánytestvérem volt, deportálták őket tíz-tizenkét évesen, és nem tudom a keresztnévüket, iratuk ugyanis nem maradtak fenn. Apai részről az egész család kipusztult. A testvérek, a szülők. Mintha nem is lettek volna. 1942 januárjában, amikor apámat behívták munkaszolgálatra, én hat hónapos lehettem. Aztán Németországba deportálták, Dachaubába, a haláltáborba, ahonnan nem tért vissza.

A Fővárosi Ítéletábrán VI-os számú termében iratismertetéssel kezdődött a különös tárgyalás. Annak az összefoglalásával, mit tárgyalt az elsőfokú bíróság. A többi között azt, hogy néhai Weisz József lánya annak megállapítását kéri, hogy a magyar állam az általa hozott szabályokkal és rendszeti intézkedésekkel, melyek Weisz József halálához vezettek, megsértette Weisz Katalin kegyeleti jogát.

– Apámat deportálták, anyám bujdosott. Varrónő volt. A testvérei az óbudai Goldberger-gyárban dolgoztak, és a zsidó gyári munkásokat egy sváb művezető rejtegette mindaddig, amíg valaki föl nem jelentette. Akkor megszállták a gyárat, s akiket ott találtak, mind elvitték. Anyám mind egyik testvérét deportálták. Anyám megmenekült, bujkált. A zsidókat nyilasok és rendőrök gyűjtötték be, a rendőr azt kérdezte anyámtól, a gyereket nem tudná-e valahol leadni, elhelyezni, mert nem fogja bírni az utat. A téglagyárat s az egyéb gyűjtőhelyeket. Az a gyerek, anyám karjában, én voltam. Anyám elvitt egy ismerőshöz, őt pedig bevagonírozták, és Bergen-Belsenbe vitték.

A bergen-belseni koncentrációs táborba. Harmincöt éves volt. A fűtéstvére Auschwitzba került, a koncentrációs lágerbe, a három lánytestvére pedig Ravensbrückbe. A koncentrációs lágerbe. Mindegyik Steiner lány varrónő volt. Az egyik nő fehérműket, a másik férfi fehérműket készített, a harmadik kalapos volt, a fiú pedig villanyszerelő a hajógyárban. A család valamikor a Pacsirtamező utcában lakott. Pacsirtamező 28. Mindegyik testvér ott lakott, egyik a földszinten, a másik az emeleten, és onnan lettünk kirakva. Vagy nem tudom, hogyan mondják ezt, de a mi első, sárga csilgaggal jelölt házunk a Laktanya utcában lett. Azután a Beszterce 17/b-ben, végül a Kenyeres utcában.

Az iratismertető szerint a beperelt magyar állam, vagyis annak jogi képviselője az elsőfokú bíróságon arról beszélt, hogy miután az elhunyt személy jó hírnevének utólagos megsértéséről van szó, ezért Weisz Katalin kegyeleti joga nem szenvedett sérelmet. Kegyeleti joga, érvelt az állam jogi képviselője, csak élő személynek lehet. Vagyis az esetleges jogsértés okszerűen az elhunyt halála után következhet be, s a hozzátartozó ennek kapcsán igényelhet személyiségi jogvédelmet.



(Illusztráció)

– Amikor édesanyámat deportálták, harmincöt éves volt, s engem egy félzsidó házaspár nevelt. Nyolc zsidó kisgyereket bujtattak a mai óbudai posta mögötti kis utcában. A tízéves unokatestvérem látogatott, s amikor a háborúnak vége lett, felkereste anyám egyik unokatestvérét, és elmondta, nagyon beteg vagyok.

Az iratismertetés szerint az első fokon eljáró bíróság a jogsértést abban látta megvalósulni, hogy Weisz Józseffel szemben súlyosan hátrányos megkülönböztetést alkalmaztak, és annak lett tragikus következménye a munkaszolgálatra kényszerítés, az elhurcolás, majd pedig a meggyilkolása. Am a hatályos jogszabályok nem teszik lehetővé, hogy kegyeleti jog megsértése okán a bíróság elmarasztalja a magyar államot. És a bíróság arra kötelezte Weisz József lányát, hogy fizessen az államnak 27 ezer forint kereseti illetéket.

Az összevissza vágott mell

– Anyám későn, csak 1947-ben térhetett vissza Magyarországra. Összel jött, sötétkék ruhában vagy kabátban, én meg kicsi voltam, s csak egy nénit láttam magam előtt, aki magas volt, sovány, és nagyon szomorú. Hétéves koromig anyyi sok idegen ember fordult meg mellettem, hogy senkit nem tudtam megszokni. Kialakult bennem, hogy ehhez is alkalmazkodni kell, ha élni akarok, meg ahhoz is. És anyám, az a magas néni is csak egy lett a sok közül. Úgy jött vissza a koncentrációs táborból, hogy nem volt egy foga sem. A melle is összevissza volt vágva, de hogy ez betegség, sérülés vagy orvosi kísérletezés következménye volt, sose tudtam meg.

Anyám hallgatott. Mindössze annyit mondott, a láger után egy ausztriai kórházban is ápolták, ahol a mellét újra kellett műteni. Sosem lett többé egészséges. A szíve, az ízületei, a cukorbetegsége, a trombózisos lába... De mert dolgozni kellett, ezért a Zichy utcai izraelita iskola és hitközség konyháján kapott állást s egy szobakonyhás szolgálati lakást. Szombatvasárnaponként itt kerestem fel, hétköznaponként meg a Tímár utcában laktam anyám két idős nagynénjével, akik túléltek a gettót. Nekem egyetlen családi fotóm sincsen, mert a lakás, ahol annak idején laktunk, ki lett fosztva, fel lett égetve.

S ha nincs a Síp utcai zsidó hitközség, akkor azt sem tudom igazolni, hogy megszülettem, s hogy volt egy apám, akit 1952-ben holtán nyilvánítottak. Anyám 1955-ben megvakult, és hamarosan meghalt. Én nappal a Divatcsarnokban, a textilosztályon dolgoztam, este meg tanultam. Egy nap a munkahelyemen felfigyelt a nevemre egy asszony. Kiderült, fogolytársak voltak anyámmal, és ő mesélt aztán

arról, hogy a teherautó együtt vitte őket Bergen-Belsenbe, ahol valamiféle föld alatti helyiségben dolgoztatták őket, állítólag repülőgéprekészítést gyártottak. Azt hiszem, anyám az életben maradását annak is köszönhette, hogy ragyogóan beszélt németül.

Az iratismertetés szerint az elsőfokú bíróság ítélete ellen Weisz József lánya fellebbezett. Jogi képviselője, az egykorvont deportált, dr. Ádám György avval érvelt, hogy Weisz Katalin személyiségi jogai akkor, abban a pillanatban sérültek, amikor az édesapját meggyilkolták. Vagyis az apa megölése és a kislány kegyeleti jogának megsértése egyszerre történt, nem utólag. Az iratismertetés után a Fővárosi Ítéletábrán tanácselnök bírójára azt kérdezte dr. Ádám, kíván-e még valamit mondani, mire az egykori deportált nagy nehezen felállt, és azt válaszolta: Tisztelt bíróság, a magyar állam a lakosságának tíz százalékát küldte haláltáborba. Mind az östest meg akarta ölni, de csak hatszáz ezerrel sikerült ez. Annál nagyobb sértést nehéz elképzelni, mint ha valakinek az édesapját meggyilkolják. Minden indok nélkül. Weisz József lánya ekkor hároméves volt, s a kegyeleti jogsértés abban a pillanatban elkezdődik, amikor az édesapát meggyilkolják.

Itt fekszenek a Steiner lányok

– A kislány 1964-ben született. Olyan tíz év körüli lehetett, még annyira sem, amikor egy ember lezsidózta és csúnyán megverte. Játszottak, a gyerek véletlenül meglökte a férfi kislányát, az elesett, és... akkor zsidózta le és verte meg. 1973-ban. Én pedig mesélni kezdtem neki a Steiner lányokról. Vagy három héttel ezelőtt a férjemmel kimentünk az óbudai temetőbe. Ott van az anyám meg mindenki más, már akik túléltek a dolgozat. Anyám sírján ott olvasható a lánykori neve is, hogy Steiner Rózsza. Odajön hozzánk egy idős férfi, nézi, nézi a felírást, és megszólít: „Ne haragudjon, a Pacsirtamezei Steiner lányok fekszenek itt?” Jó nevű család volt a miénk, a Steiner lányok mind egyike varrónő, szépek voltak, édesanyám a legmagasabb.

A magyar államot a Fővárosi Ítéletábrán is dr. Szalay Péter ügyvéd képviselte. Az ügy jellegére való tekintettel, mondta dr. Szalay, a magyar államnak továbbra sincs költségigénye, s a történelmi események megítélésének vonatkozásában a felperes és az alperes, vagyis a magyar állam véleménye nagy valószínűséggel nem tér el egymástól. E körben nincs vita, már csak azért sem, mert a bíróság nem az a hely, ahol történelmi vitát folytatnak. A magyar állam képviselőjének az a dolga, hogy érdekeit a rá vonatkozó jogszabály szerint próbálja védeni, s a megfelelő jogi érveket felhozni. A kegyeleti jog, fejtegette, abban a pillanatban kezdődik, amikor a hozzátartozó elhalálozik, következőképp az azt megelőző események nem sértik a kegyeleti jogot.

Dr. Ádám György ekkor újból felállt, és azt mondta, nem érti, hogy a magyar állam, miután elkövette a világ legaljasabb tömeggyilkosságait, miért tartózkodik attól, hogy Weisz Katalin becsületét és emberi méltóságát kegyeleti jogként kimondja. Attól a pillanattól ugyanis, hogy Weisz Józsefet meggyilkolták, élnek leánya kegyeleti jogai. A mai napig. És ha az állam nem hajlandó nyilatkozni arról, hogy megsértette Weisz Katalin emberi méltóságát, akkor ez a jogsértő állapot folyamatosan fenn fog állni.

– Amikor idehaza megkezdődtek a kárpótlások, az enyémet elutasították.

Azt mondták, azért, mert az én apukám 1942 januárjában munkaszolgálatra lett behívva, talán a kilencedik hadtesthez, s így őt is katonává nyilvánították; meghalt a hazaért. Mire a levéltárban megtalálták az adatokat, kifutottunk az időből. Két vagy három év múlva megint kaptunk egy felszólítást, adjuk be újból a kárpótlási papírokat. Megint elutasították. Akkor mentem el a munkaszolgálatosok irodájába, és találkoztam az ügyvéd úrral.

A pertől nem pénzt, hanem azt vártam, hogy legalább bocsánatot kérjen a magyar állam. Csak egy bocsánatkérő papírt szerettem volna azért a sok megaláztatásért, ami minket és engem ért. A nyugdíjam 75 ezer forint, és a perköltség múltkor 27 ezer forint volt. Nehéz annak a múltnak a feldolgozása, amikor valakit kizárólag a vallása, a származása miatt... Én tartom a vallást. Inkább úgy mondom, tartjuk a férjemmel. Templomba járunk, az ünnepeket a lehetőségekhez képest megtartjuk, ápoljuk a beteget, látogatjuk őket, nem pénzért... Igen, volt, hogy megkérdezték tőlem: zsidó vagy?, én pedig mindig igennel válaszoltam.

Az ítélet

A Magyar Köztársaság nevében a Fővárosi Ítéletábrán május 6-án hirdették az ítéletet. Helyben hagyta az elsőfokú bíróság részítéletét, s egyben kötelezte Perlaki Rezsóné Weisz Katalint, hogy az állam javára fizessen meg 36 ezer forint eljárási díjat. (Azért részítélet, mert dr. Ádám Györgyék a Német Szövetségi Köztársaságtól is bocsánatkérést várnak – a szerk.) Az ítélet szóbeli indoklásában a tanácselnök bíró a többi között arról is beszélt, a bíróságnak nem feladata, hogy egy ilyen történelmi eseményt értékeljen. S hogy a magyar állam Weisz Katalinnal nem került olyan jogviszonyba, melynek alapján az állam felelősségét meg lehetne állapítani.

Az állam 1946-ban meghozta törvényét a zsidóságot ért üldözés és megbélyegzés következményeiről, ám ez nem jelenti azt, hangzott az indoklásban, hogy polgári jogi perben e jogsértésért felelősségre vonható. A részítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Scipiades Erzsébet (Népszava)

Mártír-istentiszteletek 2011

Június 5.		
Cegléd	11.00	temető
Kispest	11.00	temető
Kisvárd	14.00	Vasvári P. u.
Devecser	11.00	temető
Pásztó	10.00	zsinagóga
	10.30	emlékmű
	11.00	temető
Tata	10.00	temető
Tatabánya	13.00	temető
Zalaegerszeg	10.30	zsinagóga
	12.00	temető
Június 12.		
Eger	14.00	temető
Révkomárom	10.30	temető
Gyöngyös	11.00	temető
Kápolnásnyék	16.00	temető
Székesfehérvár	11.00	temető
Kiskunhalas	11.00	zsinagóga
Kecskemét	14.00	temető
Hatvan	11.00	temető
Június 19.		
Ács	14.30	emlékmű
Balassagyarmat	11.00	temető
Esztergom	11.00	temető
Kiskőrös, Kecel, Soltvadkert	15.00	Frankel-zsinagóga
Nagygyenyű	17.00	emlékmű
Nagykát	10.30	temető
Nyíregyháza	10.00	emlékmű
	11.00	temető
Szécsény	11.00	temető
Tótkomlós	15.00	emlékmű
Június 26.		
Békéscsaba	15.00	Széchenyi-liget
Hódmezővásárhely	16.00	temető
	17.00	zsinagóga
Gyula	12.00	temető
Kaposvár	10.00	zsinagóga
	11.00	emléktábla-koszorúzás
	11.30	emlékmű
Miskolc	11.00	temető
Salgótarján	11.00	zsinagóga
Szolnok	14.00	zsinagóga
Szeged	10.00	holokauszt-emlékmű
	11.00	zsinagóga
Vác	10.00	zsinagóga
Veszprém	10.00	temető
Július 3.		
Dabas	13.30	temető
Dombóvár	14.00	temető
Debrecen	10.00	temető
Győr	11.00	temető
Jánoshalma	11.00	zsinagóga
Jászberény	11.00	temető
Keszthely	11.00	zsinagóga
Nagykőrös	11.30	zsinagóga
Pápa	10.00	temető
	15.00	zsinagóga
Pécs	10.30	zsinagóga
Sátoraljaújhely	14.00	temető
Szombathely	11.00	temető
Tapolca	13.30	volt gettó
Július 10.		
Sopron	11.00	temető
Karcag	11.00	temető, zsinagóga
Szekszárd	10.30	Illyés Gy. Főiskola E épület, Szent I. tér 15–17.
Július 17.		
Soroksár	9.30	temető
Pesterzsébet	10.15	temető
Csepel	11.30	temető
Újpest, Rákospalota, Pestújhely	18.00	újpesti zsinagóga
Kérjük olvasóinkat, hogy az időpontokat, helyszíneket rendszeresen kísérjék figyelemmel, mert változás lehetséges!		

Pengeváltás, avagy amikor a Szombat csütörtököt mond

Az egyik liberalizmusára büszke, zsidó témákkal foglalkozó időszakos lap újságírója márciusban kérdéseket tett fel. Megírtam, hogy írásban válaszol nekik. Mindent félretéve – mert sürgött a lapzárta – meg is írtam, és közlésre elküldtem, azzal a feltétellel, hogy csak egészben jelenhet meg, változtatni rajta kizárólag az engedéllyel lehet. Persze nem közölték le, mert nem azt írtam bele, amit ők szerettek volna, és bíráltni merészeltem őket. Eddig tartott a sajtószabadság, az objektív hírközlés... Ebben az újságban bármilyen valótlanosságot, rágalmat gondolkodás nélkül közölnek, de ha őket bírálják, egyből kitör a cenzúra.

Amit írtam, most némi rövidítéssel itt olvasható.

— *Hogyan értékeli az elmúlt éveket?*

– Négy évvel ezelőtt, amikor az elnöki programbeszédemet elmondtam, két fő célt jelöltem meg: az egyik a vallásos élet továbbterjesztése volt, a másik a szervezett zsidó életben részt nem vevők felé történő nyitás.

Mindkét célt sikerült megvalósítani, ha nem is úgy, ahogy szerettem volna, de az elképzelések és a realitások között mindig vannak különbségek.

Hosszú évek után először került arra sor, hogy újonnan kinyomatott imakönyveket tudtunk az érdeklődők kezébe adni. Megjelent újra a töraszöveg, és mindenkinek a rendelkezésére áll egy könnyen használható magyar fordítás. Kiadtuk a kilencvenes Machzort és a Haftórákat is magyar fordítással. Mindez nem pótolja azt, hogy jó lenne teljesen új, modern, autentikus magyar fordítással kiadni ezeket a könyveket, de ez hosszú éveket vesz igénybe, és kellenek olyan tudós emberek, akik vállalkoznak erre az iszonyúan nehéz feladatra.

Sikerült kiadnunk vallási alpműveket, legutóbb például Israel Meir Lau könyvét, amely mellőzhetetlen útmutató azoknak, akik a vallási szabályok iránt érdeklődnek, akik azokat be szeretnék tartani.

Régi tervem valósult meg akkor, amikor végre sikerült elkezdni a zsinagógákban lévő régi tóratekerceket szakaszról felújítását, s a hibák kijavításával és a fizikai állapotok rendbetételével azokat ismét kösszere tették. A tórák felújítására különböző pályázati pénzeket biztosítottunk, és nagyon remélem, hogy a következő években sikerül ezt a folyamatot felgyorsítani. A soá előtt a közösségek állandóan felülvizsgáltatták a tórájuk állapotát, de sajnos az utóbbi évtizedekben erre nem volt lehetőség. Nemcsak vallási kötelességünk az, hogy igyekezzünk minden zsinagógában biztosítani a hibátlan tórákat, hanem erkölcsi kötelességünk, hogy az eleink által ránk hagyott tóratekerceket rendbe tesszük és használjuk.

A zsinagógák egyre nagyobb aktivitást mutatnak, ugyanakkor messze nem éri el a rendszeres látogatók száma azt a szintet, amelyet szeretnénk.

Már van több olyan kisebb zsinagóga, amelyekben a rendszeres látogatók számának csak a helyiség kicsiny mérete szab határt, egyszerűen nem férnek be többen.

A Mazsihisz csak annyit tehet, hogy segít biztosítani a fizikai feltételeket. A zsinagóga fő vonzerejét azonban mindig az ott működő rabbi, vallási vezető adja.

Nem az én kezdeményezésemre, de teljes támogatásom mellett végre sikerült független vállalkozóknak Budapesten egy szigorúan ortodox kóser éttermet nyitni.

Nagyon fontos, hogy ez a vállalkozás nem a Hitközség pénzből kívánja magát fenntartani, hanem üzleti alapon működik. Büszke vagyok rá,

hogy felvehetik a versenyt Európa hasonló éttermeivel. A napokban sikerült megnyitniuk egy külön tejes éttermet, ahol a fiatalság ízlésének inkább megfelelő ételeket árulnak, tésztákat és – mindenekelőtt – ehető, ízletes, kóser pizzákat.

továbbfejlesztjük, ideértve a bölcsődétől az érettségiig tartó tanulást, és mindenekelőtt az ORZSE-t, mert itteni képzésű vallási funkcionáriusok nélkül a magyarországi zsidóság elvesztheti a saját gyökereit.

Szükség van arra, hogy továbbra is

rúlt veszélybe, sokaknak nem tudunk tovább segíteni a gyógyszer-, villany-, gázszámlák kifizetésében, vannak, akiknek a napi élelmiszer biztosítása is nehézségeket okoz.

A Szombatra költött minden forint csökkenti a holokausztürelők ellátá-

és ne küldje el nekem, majd elolvassom az újságban az önterjútját.

— *Hányan választók és választhatók a Mazsihiszben jelen pillanatban a kultuszjárdékok befizetése alapján?*

— Az ön kérdése tökéletes tájékoztatásról árulkodik. A Mazsihisznek nem természetes, hanem jogi személyek a tagjai. Az egyes zsinagógák, hitközségek küldenek a szabályzatban meghatározottak szerint képviselőket a közgyűlésbe. A közgyűlés tagjai pedig választók és választhatók. A jelenlegi közgyűlés tagjainak száma 120-126 volt. (Ez a szám azért változik, mert újabb hitközségek jöttek létre, illetve a rabbi – akik száma változik – hivatalból tagjai a közgyűlésnek.)

— *Csak a Mazsihisz SZMSZ-e ismer különbséget jogosultságok tekintetében választók és választhatók között, illetve az önkéntes tárgyból küldött levele, amelyben figyelmeztetik az egyes körzeteket, hogy különösen a választhatók tekintetében nézzék meg alaposan, fizetett-e az illető kultuszjárdékokat. A magyar választójog nem ismer ilyen különbségtételt. Ez hogy lehetséges? Azokról, akiknek például életkoruk miatt nem kell kultuszjárdékokat fizetniük, hogyan lehet eldönteni, jogosultak-e szavazni?*

— Az ön kérdése tökéletes tájékoztatásról árulkodik. A Mazsihisz Szervezeti és Működési Szabályzata nem foglalkozik ezekkel a kérdésekkel. A Mazsihisz nem küldött ki ilyen levelet. A Mazsihisz tagjai jogi személyek, így kultuszjárdék-fizetési kötelezettségük nincs. Életkoruk pedig csak a természetes személyeknek van, a jogi személyek nem élnek.

— *Igaz, hogy olyan levelet küldtek el a körzetekbe vagy a körzetek némelyikébe, amelyek erkölcsi alapú szelektálásra szólították volna fel őket delegáltjaik tekintetében? Ez nem jogsértő? Milyen alapon tehet ilyet a központ?*

— A Mazsihisz nem küldött levelet a „körzetekbe”.

— *Alkalmazottak is szavaznak majd munkáltatójuk, Zoltai Gusztáv személyére ezen a választáson?*

— Az ügyvezető igazgató felett a munkáltatói jogokat a közgyűlés gyakorolja.

Sokféle jogi megoldás képzelhető el, és mindegyik ellen lehet kifogást találni. Például a bíróságok vezetőire Magyarországon kizárólag az ott dolgozó bírók szavaznak, vagyis olyan személyek, akiknek a bíróság elnöke a munkáltatója lesz, és a véleményüket szinte mindig elfogadják.

A küldöttek túlnyomó többsége nem áll munkaviszonyban a Mazsihiszsel, a rabbi kizárása a szavazók közül pedig fel sem merülhet.

— *Igy ön legitimnek tekinti a választást?*

— Igen, mert a jelenlegi választási szabályoknak megfelel. Természetesen minden választási szabályzatban lehetnek kifogásolható részek, és ha a kifogásokat kellően megindokolják, akkor szükség lehet a szabályzat módosítására. Ezt történt a legutóbbi választás után is, több ponton módosításra került sor. Az azonban biztos, hogy az ilyen kifogásokkal, módosítási javaslatokkal nem a választás megkezdése előtt néhány héttel vagy éppen a választások folyamata idején kell előállni. A választások befejezése után mindenkinek lehetősége van levonni a tanulságokat és jelezni, milyen javaslatai vannak. A választási ciklus első felében ezeket összegezni kell, és a közgyűlés elé kell terjeszteni értékelés céljából.

A legutóbbi választáskor például anomáliák születtek, egyes budapesti zsinagógákból aránytalanul sokan kerültek be a Mazsihisz közgyűlésébe, néhány zsinagógából pedig csak 1-2 ember. Ezen aránytalanságok lehetőségének kiküszöbölése végett



Egyetértés

A Mazsihisz minden elvi és szervezési támogatást megadott ehhez a vállalkozáshoz, és remélem, hogy továbbra is sikeresek lesznek.

Nagyon fontos lenne, hogy valaki nyisson egy fiatalos, ortodox kóser gyorséttermet is, ahol a mai modern kornak megfelelő ételeket árulnának (pl. hamburgereket, swarmát, más néven gyrost), mert az emberek többsége ma ezeket keresi.

Hosszú vajúadás után létrejött a Magyar Zsidó Kongresszus. Ebben a szervezetben a magyarországi zsidó csoportok túlnyomó többsége részt vesz, de több olyan igen fontos csoport is van, amely távol tartotta magát. Jobb lett volna, ha a ciklus elején sikerül az MZSK felállítását lehetővé tévő alapszabály-módosításokat elfogadtatni.

Az eddigi működés tapasztalatai pozitívak, de mint minden szervezetnél, itt is az abban résztvevőktől függenek az eredmények. Azt mindenesetre nagy eredménynek tartom, hogy – először a Mazsihisz történetében – nemcsak tanácskozási jogot kaptak olyan zsidó csoportok, amelyek nem zsinagógai keretben működnek, hanem konkrét anyagi, politikai ügyekben is dönthetnek.

Ehhez kapcsolódóan igen nagy jelentőségűnek tartom, hogy sikerült a pályázati alap értékét megőrizni, továbbá az összegek jelentős részéről olyan bizottságok döntenek, amelyek önállóan működnek, és amelyekben a Mazsihiszhez tartozó zsinagógák küldöttei nincsenek többségben.

— *Mit tervez?*

— Abban az esetben, ha lesz olyan személy vagy személyek, akik jelölnek a Mazsihisz elnökének a következő ciklusra, és a közgyűlés megválaszt, két fő célt kívánok előtérbe helyezni.

Az egyik a magyar ortodoxia és neológia vallási hagyományainak tovább erősítése. Elő kívánom segíteni, hogy a vallási élet ezen hagyományokat követve minél magasabb színvonalú legyen, más szóval, egyre profibban tudjanak a Mazsihiszhez tartozó zsinagógák elsőrendű vallási szolgáltatásokat nyújtani.

Ennek a kulcskérdése az oktatás. Nem szabad sajnálni semmiféle erőforrást ahhoz, hogy a zsidó oktatást

fenntartsanak az autentikus zsidóság Magyarországon, olyan, amely követi a magyar zsidó hagyományokat.

A másik terület a nem a Mazsihiszhez tartozó közösségekkel fennálló kapcsolatok erősítése. Ennek első számú helye a Magyar Zsidó Kongresszus. Le kell vonni a tanulságokat az elmúlt két év működéséből, ahol kell, ott változtatni a szervezeti rendszeren, tisztázni kell, hogy azok a csoportok, amelyek nem csatlakoztak, milyen érdemi kifogásokat fogalmaznak meg, és ha lehet, figyelembe kell venni azokat a szervezeti struktúra módosítások.

A következő ciklus végére olyan helyzetet kell teremteni, hogy a 70-es, 80-as években születettek, akik már a rendszerváltás után nőttek fel, illetve azok, akik azóta születtek, túlnyomórészt át tudják venni a magyarországi zsidóság vezetését.

— *Hunvald-ügy. A Mazsihisz és a BZSH ügyvezetője azt ígérte, közbenjár egy immár súlyos bűncselekményekkel gyanúsított politikus ügyeinek eliskálásában. Méltó ez a zsidó hitközség ügyvezetőjéhez?*

— A telefonbeszélgetés szövege az ön interpretációját nem támasztja alá. Ettől függetlenül a lefolytatott és jogellenesen nyilvánosságra hozott magánbeszélgetés során elhangzottak nem szerencsések. Mindenkinek lehetnek rossz mondatai, a segítő szándékot azonban értékelni kell.

— *Nem féltek, hogy növeli az antiszemitizmust, ha kiállnak mellette ezek után?*

— Az antiszemitizmus növekedése nem ezzel függ össze, hanem a szélsőjobboldal erősödésével. Persze a zsidókkal szemben ellenérzéseket tápláló csoportoknak a támadásokra jó ürügyet szolgáltatnak az olyan sajtótermékek, mint pl. a Szombat, amely abból a célból, hogy növelje anyagi forrásait és minél nagyobb jövedelmet biztosítson a főszerkesztőnek – aki minden érdemi kontroll nélkül rendelkezik a pályázati összegekből megszerzett milliokkal – és a szerkesztőség tagjainak, folyamatosan alaptalan vádaskodásokat közöl, valós tényeket hamis színben tüntet fel. Ez az összeg igen jelentős. A magyarországi zsidó közösség nehézzé anyagi helyzetbe került. Az Aranyvonat-program befejeződött, több ezer idős ember támogatása ke-

sára fordítható összeget, ezen újság támogatása miatt sok idős embernek nem jut elég gyógyszer, élelmiszer.

Az elmúlt évtizedben az egykor magas színvonalú irodalmi lapot bulvártermékké süllyesztették le. Szomorú vagyok emiatt, és ezzel nem vagyok egyedül.

Az alapos és éles kritika érthető, szükséges.

Magam is nagyon fontosnak tartom az erkölcsi felelőtlenséget, de mindenkire egyenlő mércét kell alkalmazni.

Ezért is fogadtam elkéséredéssel, hogy a Magyar Zsidó Kulturális Egyesület elnöksége, megszege minden létező morális szabályt, a Szombat főszerkesztője élettársának ítélte oda a Várhegyi György-díjat. Ez alappal keltett felháborodást többekben. Sokan, köztük én is, nem azért vettünk részt annak idején – a saját magunk és családunk biztonságát is kockáztatva – a Mazsike megalapításában, hogy ilyen nyilvánvalóan belterjes és visszatetsző döntéseket hozzanak a nevünkben is.

Majd' öt évig voltam a Mazsike elnöke, és nem hagytam volna, hogy ilyen határozat szülessen. Szegény Várhegyi Gyuri bácsi biztos forog a sírjában. Sajnálom, hogy egy több mint húszéves szervezet becsületét bemocskolták a Szombat főszerkesztőjének személyes előnye kedvéért.

A főszerkesztő úr azon védekezése, hogy ő nem volt bent a teremben a szavazáskor, egyszerűen szánalmas.

A magas erkölcsi mércét mindenkinek saját magának kell elsősorban betartania, és azután kell megkövetelnie másoktól is.

— *Milyen természetűek Zoltai ügyvezető úr kapcsolatai az MSZP politikaival, mi indokolja fenntartásukat? Munkája bizonyosan nem igényli az ilyesmit.*

— A zsidó közösség vezetőinek kötelessége korrekt kapcsolatokat ápolni a politikai élet vezetőivel, ideértve a mindenkori kormánypartokat és az ellenzékieket is. Kérdése nem kérdés, hanem állítás, vagyis a saját kérdésére ön megadja egyben a választ is. Javaslom, hogy ha saját magával kíván interjút készíteni, a megfogalmazott kérdéseire saját maga akar válaszolni, akkor azt tegye meg,

idén a zsinagógái – körzeti – szavazáskor közvetlen választással történik a Budapesti Zsidó Hitközség Mazsihisz-küldöttjeinek megválasztása.

– A pár száz főt, akik rendre szavaznak (kérdés, hogy hányan fizetik rendszeresen a kultuszjárulékot?), nem érzi kudarcnak?

– A Mazsihisz tagjai jogi személyek, és a jogi személyek képviselői vesznek részt a Mazsihisz választásában. A jogi személyek nem fizetnek kultuszjárdékot.

– Hogyan képviselhetik önök „az egész zsidóságot” így?

– Azt gondolom, hogy jól képviseljük az egész magyarországi zsidóságot, másoknak más a véleményük.

Eppen arra szolgálnak a négyévenkénti tisztújítások, hogy a küldöttek titkos szavazás útján kifejezhessék a véleményüket. Az, hogy ez milyen széles kört ölel fel, kizárólag a hitközségi tagokon múlik; ha passzív a többség, és csak kevesen mennek el szavazni a zsinagógákban, akkor nyilván más lesz az eredmény, mint ha sokan. Az 5771-es választás eddig tapasztalatai azt jelzik, hogy kissé megnőtt az aktivitás, de messze van attól, hogy elégedettek lehetnénk.

A magyar jogrendszerben több olyan szabályozás van, amely a rész-

üket. Egyelőre jó irányban haladunk e tekintetben, hiszen a Magyarországot övező országok közül már csak három ország határa nem átvihető.

– Miért nem lehet ön szerint az EMIH a Mazsihisz tagja, az alapszabály mely kitételének nem felel meg?

– Arról, hogy egy jelentkező felvesznek-e a Mazsihisz taghitközségei közé, a közgyűlésnek kell döntenie.

Az EMIH minden olyan kritériumnak megfelel, amely figyelembe veendő egy felvételi kérelem elbírálásánál. Ezért ha az EMIH kéri a felvételét a Mazsihiszbe, én feltétlenül támogatnám a kérelem teljesítését, javasol-



Feldmájér Péter választás után

Az mindenkinek személyes döntése, hogy ezek közül mit tart be, ráadásul az évszázadok során ugyanazon szabályokat különböző személyek különböző korokban más-más módon értelmezték.

Magyarországon például sokféle vélemény létezik a hamvasztásos temetés megítélésében.

Vizsont nem ismerek olyan magyarországi véleményt a közelmúlt évszázadokból, amely a házasságtörők élettől való megfosztását követelné, pedig ez egy egyértelmű és elentmondást nem tűrő tórai parancs.

Arra a kérdésre, hogy a magyarországi zsidóság tagjai mennyire követik a vallási szabályokat, a kutatók tudnának választ adni, pl. prof. Kovács András, akinek ez a szakterülete.

Én személy szerint úgy érzem, hogy a túlnyomó többség nem ismeri és így nem is követi a vallási szabályokat, de most már biztosan többen ismerik és követik őket, mint 20 évvel ezelőtt.

Jó lenne, ha minél több embert sikerülne meggyőznie az egyre aktívabb magyar rabbikarnak, hogy ismerjék meg a vallási szabályokat, és azok közül minél többet tartsanak be. Ez egy nagyon hosszú folyamat, és bármennyire türelmetlen is vagyok, be kell látnom, hogy a holokauszt szörnyűségeit túlélés és az ateizmus éveit meggyötört magyar zsidóság nehezen tér magához. Személyesen senkit sem lehet hibáztatni az írástudók közül azért, hogy az ateizmus uralma elől elmenekültek az országból, de tény az, hogy a legtöbben, akik továbbadhatták volna a magyar zsidó hagyományokat (előimádkozók, malamedek, más vallási funkcionáriusok), elmentek.

Az elmúlt 20 év kevés volt arra, hogy újból mindenütt legyenek ilyen emberek. Elég, ha arra utalok, hogy csak a legutóbbi időben vált az valóra, hogy ismételt legyen Magyarországon egy állandó mohél, akire mindenki nyugodt szívvel rábízhatja a kisfiát. Nem kell rettegnünk, hogy egy tapasztalatlan ifjunc, aki azt hiszi, hogy mindenhez ért, esetleg a baba egész életére kiható sérüléseket okoz. Az egyik ilyen pár éve elkövetett hiba százakat tántorított el a brisztól, attól, hogy az újszülöttet a szülők a vallási szabályok szerint felvetessék Ábrahám szövetségébe.

– Hol ismerteti elgondolásait, programját a következő négy évről?

– Igen sokat járok a különböző zsinagógákba, és ott válaszolok a feltett kérdésekre.

Abban az esetben, ha lesz olyan személy vagy olyan személyek, akik méltónak tartanak arra, hogy jelöljenek a Mazsihisz elnökének a következő ciklusra, úgy a programomat a Mazsihisz 2011. május 15-re összehívott közgyűlésén fogom ismertetni.

(A meg nem jelent interjú természetesen még a választások előtt készült.)

Dr. Feldmájér Péter,
a Mazsihisz újra választott elnöke

Választási Híradó

A Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége május 15-én tartotta tisztújító közgyűlését a Hitközség Dísztermében. A rég nem látott aktivitással kísért esemény az izraeli és a magyar himnusszal kezdődött.

Egri Oszkár levezető elnök feszültségoldó stílusával nagyban hozzájárult az ellenzék által hónapok óta folytatott ellenkampány eredménytelenségéhez. Az előzetes hírekhez képest meglepetésként érte a közgyűlés tagjait, hogy Feldmájér Péter elnöknek három kihívója is akadt: Horovitz Tamás (Debrecen), Kertész Gábor (Nyíregyháza) és Sárközy Gyula (Budapest). A választás végeredményét alább közöljük.

ELNÖK:

Dr. Feldmájér Péter

AELNÖKÖK:

Herczog László
Streit Sándor

ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓ:

Zoltai Gusztáv

VEZETŐSÉGI TAGOK:

Engländer Tibor dr.
Gábor György dr.
Grósz Andor dr.
Horovitz Tamás
Kardi Judit dr.
Lednitzky András dr.
Somlai Tamás
Streit Sándor
Tordai Péter

SZÁMVEVŐ ÉS SZÁMVIZSGÁLÓ BIZOTTSÁG:

Ács Tamás
Jávor Mátyás
Kunos Péter dr.
Turai János
Villányi Benjámin

VÁLASZTÁSI ÉS JELÖLŐ BIZOTTSÁG:

Berman Dávid
Deutsch Miklós
Kalmanovits Miklós
Kurucz Ákos dr.
Lajtai Tamásné
Medgyesi Tibor
Mendel Márton
Nattán László
Somlai Tamás

A Budapesti Zsidó Hitközség május 11-én tartotta tisztújító közgyűlését. A nagy médiaérdeklődéssel kísért eseményt Egri Oszkár, a Jogi Osztály vezetője nyitotta meg. Megemlékezett Izrael megalakulásának 66. évfordulójáról, felolvasta Simon Peresz államelnök üzenetét, majd a Hatikva dallamai hangzottak fel.

A választáson az alábbi eredmények születtek:

ELNÖK:

Streit Sándor

ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓ:

Zoltai Gusztáv

ELŐJÁRÓSÁGI TAGOK:

Gábor György dr.
Gervai László
Goldberger Tamás dr.
Kardi Judit dr.
Kerényi András
Klein Miklós
Kurucz Ákos dr.
Lajtai Tamásné
Nádel Tamás
Rosenfeld Sándor
Tordai Péter

SZÁMVIZSGÁLÓ BIZOTTSÁG:

Ács Tamás
Keszler Gábor
Kiss Henriett
Kunos Péter dr.
Sárközy Gyula

VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG:

Budai Béla
Deutsch Péter
Keszler Gábor
Kiss Henriett
Klein Miklós
Kőszegi Zoltán
Máté György
Medgyesi Tibor
Villányi András

A BZSH Közgyűlése jóváhagyta a Mazsihisz Közgyűlésébe delegált 56 budapesti küldöttet.

Gratuláció

Moshe Kantor és Serge Cwajgenbaum, az Európai Zsidó Kongresszus elnöke és főtitkára levélben köszöntötte Zoltai Gusztávot és Feldmájér Pétert abból az alkalomból, hogy újra választották a Mazsihisz és a BZSH ügyvezető igazgatói posztjára, illetve a Mazsihisz elnökének.

Mindig jól együtt tudunk dolgozni veletek és a Hitközséggel, erre példa az április 1–3. között megrendezett EZSK Közgyűlés, amely igen sikeres volt. Tudjuk, hogy mindig számíthatunk rátok, az együttműködésetekre. Az elkövetkező időszakra is sok sikert kívánunk nektek az ügyvezető igazgatói és elnöki tisztségben – írják többek között.

Levélben üdvözölte mindkettőjüket újra választásuk alkalmából Erdő Péter bíboros, prímás érsek és Bölcsei Gusztáv püspök. A két egyházi méltóság Isten áldását kérve sok sikert kívánt nekik további munkájukhoz.

vételi küszöbötől függetlenül eredményesnek és érvényesnek tekinti a választást, ilyen rendelkezést tartalmaz például az önkormányzati választásokról szóló törvény.

– Miért csak a kormányváltás után beszélt a családja trianoni traumájáról? Volt rá máskor is alkalom? Azt, hogy „előbb-utóbb vissza kell állnia a világ rendjének”, úgy érti, határrelvíziót vár?

– Trianon kérdésével már több nyilvános beszédemben is foglalkoztam. Az ügyvel kapcsolatos nézetem egyetemista korom óta nem változott, azokat többször és több helyszínen kifejtettem. Érintettem ezt a témát például a Bukaresti Magyar Intézetben tartott előadásomban. (Ez megjelent a Remény 12. évf. 3. számában, 2009-ben.) (Illetve a nyilatkozat óta az Átvezetés című könyvemben.)

A tavaly június 10-i beszédemben az ön kérdésre választ adtam, amikor azt mondtam:

„Ahogy a Tóra szavai mondják Háázinu hetiszakaszában, Mózes V. könyvének 32. fejezete 7. versében:

Emlékezz a régi időkre,
Gondolj annyi nemzedék éveire!
Kérdezd atyádat, az elődöket,
Véneidet, és ők elbeszélnek neked...

Emlékeznünk kell arra, hogy az akkori világ embereit vékony, láthatatlan fonalak milliói kötötték össze, és olyan szövöttek alkottak, amely elpétehetetlennek tűnt föl. Bár ezt a szövötte darabokra vágják, és már újból ugyanúgy összerakni nem lehet, de mégis meg kell kezdeni a szálak újrafonását és összekötését. Nem tudhatjuk, ez mennyi ideig tart, nem tudhatjuk, milyen sűrű szövötte sikerül újból szönnünk a magukat magyarnak hinni akaró emberek sokaságából, de el kell kezdenünk ezt a munkát! És bízunk kell abban, hogy egyszer majd utódaink befejezhetik azt.”

Nem arra kell törekedni, hogy a határokat megváltoztassák, hanem azokat lényegtelenné kell tenni, az emberi kapcsolatokat kell újraépíteni. Az a helyes, ha az emberek nem vesznek észre, hogy léteznek határok, és az emberi, gazdasági kapcsolataikat szabadon tudják alakítani, a politikai határok nem akadályozzák

nám a felvételüket. Azt, hogy többség támogatná-e, nem tudom.

A helyzetük hasonló lehetne, mint a Magyarországi Autonóm Ortodox Izraelita Hitközségé. A belső életüket, a működésüket semmi sem befolyásolná, ugyanakkor részt vehetnének a döntések előkészítésében, megvitatásában és meghozatalában.

– Hányan élnek önök szerint a Sulchán Áruch előírásai szerint? Komolyan vehető-e az alapszabály ezen kitétele?

– A Mazsihisz tagjai nem természetes, hanem jogi személyek. Az egyes taghitközségek alapszabályukban rögzítik, hogy a közösség a Sulchán Áruch előírásait tekinti irányadónak.

Hogy melyik közösség ezt milyen szigorúan értelmezi, az az azt irányító vezetőktől függ.

A Mazsihisz tagjaihoz tartozó zsinagógák között megtalálhatók a magyar ortodoxia szigorú hagyományait követők, a Chábád hagyományait követők, a status quo ante hagyományokat követők, a neológ hagyományokat követők, köztük olyanok, amelyek mindig engedélyezik az orgona használatát, olyanok, amelyek csak hétköznapiokon, és olyanok, amelyek egyáltalán nem.

A vallási vezetők többsége a rabbiképzőben végzett, de többen nem.

A rabbiképzőben végzetek gyakorlata között is jelentős eltérés van. Többen pont olyan szigorúan tartják és tartatják be a zsinagógákban a szabályokat, mint bármelyik ortodox közösségben, mások viszont a neológia hagyományainak szigorú tiszteletét követelik meg.

Működnek a közösségekben olyan rabbik, akik ortodox rabbioklevéllel rendelkeznek, és olyan vallási funkcionáriusok, akik a lubavicsi mozgalom iskoláit végezték, vagy olyanok, akiknek nincs speciális iskolai végzettségük, csak éppen mindent tudnak, mert otthon megtanulták.

Nagyon jó, hogy ez így alakult ki, sokszínű zsidó világot kell fenntartani és fejleszteni.

A tórai parancsok és az azokon alapuló Sulchán Áruch törvénygyűjtemény rendkívül sok és bonyolult szabályt tartalmaz.

Különleges kiállítás Miskolcon

Különleges kiállítás nyílt Miskolcon, a városi galéria épületében. A Cseh Kulturális Centrum és a prágai zsidó hitközség elnöke (*Frantisek Banyai*) közösen tették lehetővé, hogy Berlin, Prága és Budapest után Borsod megye székhelyén is megtekinthetővé váljon a tekintélyes anyag.

A képeslapgyűjtemény azt az időszakot mutatja be, amikor az európai zsidóság erőfeszítéseinek csúcspontján volt, az emancipációs törekvéseket tekintve. Fájdalmas viszont szembesülnünk azzal a ténnyel, hogy ez a világ szinte teljesen megsemmisült a soá idején. Ezért is óriási a jelentősége ezeknek a képeslapoknak, mert akaratlanul is tartózták a háború előtti zsidó közösségek életét, és gazdag ismeretanyagot nyújtanak nekünk helyszínekről, szokásokról, hagyományokról és emberekről.

A miskolci kiállítás célja, hogy ezzel a populáris műfajjal körülvéve a témát, rádöbbenjen a város polgárait, hogy szeretett lakóhelyük nem lett volna azzá, ami, a zsidó jelenlét nélkül.

A mintegy 450 képeslap egy magángyűjtemény része, mely 30 tematikus csoportba sorolja a lapokat. A többségük topográfiai jellegű, temető, zsinagógák és más tipikus helyek, elsősorban Közép- és Kelet-Európában, ahol a legnépesebb zsidó települések egyedülálló kulturális egységet alkottak. Különös figyelmet szentel a gyűjtemény a kevésbé ismert csehországi, morvaországi, pozsonyi, szlovákiai és kárpátaljai templomok bemutatásának. Különlegessége még, hogy helyi anyaggal is bővült, hiszen Észak-Magyarországon kikerülhetetlen megemlékezni a chászid kultúrának hazánkban szinte csak itt megjelenő jelenségéről. Később a Zemplén-Hegyaljáról betelepülő családok új otthonra leltek ebben a nehéziparáról elhíresült városban.

Találkozhatunk még a kiállításon idős aggastyánok és gyerekek kifejező arcával díszített lapokkal is, amint hagyományos viseletükben tesznek-vesznek a szatócsboltok hangulatában. Az egy évszázaddal ezelőtti zsidó élet szerves részei voltak ők, akikhez gyakran látogatott el egy-egy híres chászid rebbe Galíciából. Ezek az alkalmak minden esetben fénypontot jelentettek a városiak életében.

A műfaj hagyományos módon a lezárt ismeretek bemutatására szolgál. Esetünkben viszont nem ez történik: a tárlatot kezdetnek szántuk, nem titkolt céllal egy folyamat részének, melynek feladata ezt a meghatározott és egykor meghatározó közösséget bemutatni. Innen adódik a kérdés, hogy kihez is akarunk valójában szólni.

Mivel bemutatkozásnak szántuk, az önreprezentáció igényével, így mondhatnánk, a csoporton kívülieknek, tehát minden embernek, aki betéved az intézménybe. Ők árnyaltabb és hitelesebb képet kaphatnak a zsidó közösségekről, mint amilyet a hivatalos, gyakran torz információk közvetítenek felénk. Nagyon fontos szerepe a programsorozatnak az, hogy a forrásközösséget megerősítse, stabil és állhatatos önképet nyújtson egy korántsem könnyű időszakban.

Legfontosabb üzenete viszont a hiány érzékelése. Bár nehezen jeleníthető meg az, ami már nincs, hiszen tudjuk, hogy a holokauszttal az a világ, melyet láthatunk a képeslapokon, végérvényesen eltűnt.

Mint minden judaisztikai kiállításnál, itt is nehézséget jelenthet, hogy a zsidó közösség tárgyai, története nem igazán része a nemzeti kánonnak, ezért sok háttér-információra

van szükség a valódi megértéshez. Ezért is jöttek létre azok a kísérőrendezvények, melyeknek legfőbb célja a zsidó kultúra egészen közel hozása, gazdagságának reprezentálása, befogadásának megkönnyítése. Ilyetén értelemben természetesen a nem zsidó lakosság megszólítása volt a cél.

Nem is olyan régen volt idő, amikor igyekeztek elnyomni a zsidó közösségek emlékét, ami többek között a zsidó közösségi terek felszámolásával járt. A zsinagógák jelentős részét eladták, az épületeket sok helyen lebontották, átalakították, megszüntetve ezzel egy topográfiai emlékhely lehetőségét. Ezek a képeslapok relevánsak zsidó tapasztalathoz kötődő tartalmuk miatt. Metakommunikatívok, érzékeltek a határt és a határoltat, ugyanakkor egy olyan létformáról tudósítanak bennünket, amely meghatározó jelleggel bír napjainkban is.

Holokausztmegemlékezéseinken szerzett pozitív tapasztalatainkra építve, tematikus tárlatvezetéseket szerveztünk, melyeken elsősorban a város diákjait próbáltuk az előítéletes és sztereotip gondolkodás elleni küzdelemben bevonni és az övékétől különböző kultúrák toleránsabb elfogadására ösztönözni.

A képeslap-kiállítás közel két hónapja alatt filmkülönlegességek vetítésével igyekeztünk színesíteni a programsorozatot. A telt házas rendezvények elgondolkodtató üzeneteket közvetítettek a nézők felé, akik egyúttal a filmművészet remekeit is itt élvezhették végig először (Jiddisek, Életvonat, Minden világon, Jób lázadása, Egy komoly ember).

Nem várt érdeklődésre tartott számot a meghatározott időpontokban induló, „Emlékséta” nevet viselő program. A kiállítás kurátorának kíséretében kerestük föl azokat a miskolci helyeket, ahol a mai napig megmutatkozik a hajdani zsidó közösség keze munkája. A séta lényeges pontja a Kazinczy utcai zsinagóga volt. A deportálás fontos állomáshelyének, a gettónak a fölkeresése és az üzletházak „beazonosítása” után a temető meglátogatásával zárult a program.

Miskolcon nem hitközségi részről ritkán adódik lehetőség holokauszt-túlélőket megkérni, hogy tegyenek tanúságot sorsuk tragédiájáról. Jelen esetben sikerült találkozni velük a kiállításon, ahol megosztották szomorú történeteiket az érdeklődőkkel.

Összefoglalásképpen emondható eddigi tapasztalataink alapján, hogy városunkban is társadalmi igény lett, hogy a zsidóság megmutassa magát, kultúráját, emlékeit, mert létjogosultsága van erre. Egy képeslap-kiállítás kulturális értelemben véve ugyan, de hivatott egy ilyen kommunikációs tendenciát elindítani, hiszen 15 000 fős mártírvesztésünk nem méltó az elhallgatásra. Főleg úgy, hogy óriási restanciája van a városnak e tekintetben, és el kellene kezdeni „törleszteni”.

A kiállítás a hozzá kapcsolódó programokkal együtt eredményesnek mondható, már csak a statisztikai adatokat nézve is: a közel másfél hónap alatt összesen 3000 résztvevővel számolhatunk, ami helyi viszonylatban is kiemelkedő. A sikert pedig igazából az jelenti számunkra, hogy a látogatók olyan élményeket szereznek itt, melyek a zsidósághoz való viszonyulásukat lényegesen befolyásolják.

Ezúton köszönjük a pótolhatatlan és odaadó segítséget a Cseh Centrumnak és a Miskolci Autonóm Ortodox Izraelita Hitközség minden tagjának, akik nélkül nem jöhetett volna létre ez a rendezvénysorozat.

(E)

PÁLYÁZATOK

2011. évi nyertes ifjúsági vallási pályázatok

Pályázó megnevezése	Pályázat tárgya	Megítélt összeg
Dor Hadas Egyesület	Vallási program	1 000 000
Hanoar Hatzioni Egyesület	Vallási program	1 000 000
Jachad Közhasznú Egyesület	Közös havdalák és nagyünnepek szervezése	400 000
Marom	Vallási program	1 000 000
Somer	Vallási program	2 040 000
Tóra és Munka Alapítvány	Vallási program	1 000 000
Összesen:		6 440 000

2011. évi nyertes sportpályázatok

Pályázó megnevezése	Pályázat tárgya	Megítélt támogatás
BZSH Lágymányos-új budai körzet	Ép lélek körül ép test – lág báomeri sportnap	200 000
BZSH Lágymányos-új budai körzet	Gerinctorna a rászorultaknak a lágymányosi körzetben	200 000
Debreceni Hapoel Atlétikai Klub és Kulturális Egyesület	A Debreceni Hapoel Atlétikai Klub és Kulturális Egyesület által üzemeltetett rehabilitációs és sportlétesítmény 4. ütemének elkészítése	300 000
Debreceni Hapoel Atlétikai Klub és Kulturális Egyesület	A Debreceni Hapoel sportolójának részvétele a 13. Maccabi Játékokon	150 000
Maccabi Vívó és Atlétikai Club	Új szakosztályok létrehozása (asztalitenisz, labdarúgás)	100 000
Maccabi Vívó és Atlétikai Club	Teniszszakosztály működése	100 000
Maccabi Vívó és Atlétikai Club	Maccabi Homokháti Hungária Kupa	200 000
Maccabi Vívó és Atlétikai Club	Maccabi Sportnap 2011	500 000
Maccabi Vívó és Atlétikai Club	Kosárlabda-szakosztály működése	50 000
Maccabi Vívó és Atlétikai Club	Karateszakosztály működése	100 000
Maccabi Vívó és Atlétikai Club	Európai Maccabi Játékok 2011, Bécs	500 000
Maccabi Vívó és Atlétikai Club	Bridzsosztály működése	50 000
Maccabi Vívó és Atlétikai Club	Ökölvívó-szakosztály működése	100 000
Marom Klub Egyesület	Sportprogramok a Bánki-tó Fesztiválon	200 000
Szegedi Zsidó Hitközség	Egyházak közötti II. Ifjúsági Kispályás Labdarúgó Kupa	250 000
Összesen:		3 000 000

2011. évi nyertes üdülési, táborozási pályázatok

Pályázó megnevezése	Pályázat tárgya	Megítélt támogatás
Balassagyarmati Zsidó Hitközség	A Szarvasi Családi Tábor részvételi díjának támogatása kisgyermekes családok részére	150 000
BZSH Benjámin Óvoda	Benjámin-óvodások üdültetése Balatonfüreden	300 000
BZSH Bethlen téri status quo ante körzet	Sábbátonok szervezése	200 000
BZSH Dohány-körzet	A körzet balatonfüredi üdülése	700 000
BZSH Hunyadi téri templomkörzet	Egyhetes üdülés Balatonfüreden a klub tagjainak	200 000
BZSH Szociális Osztály	Hátrányos helyzetű ellátottak üdültetése – Hegedűs Klub	250 000
BZSH Szociális Osztály	Hátrányos helyzetű ellátottak üdültetése – Herman Klub	350 000
Debreceni Hapoel Atlétikai Klub és Kulturális Egyesület	A Debreceni Hapoel Atlétikai Klub és Kulturális Egyesület sportolójának és tagságának 5 napos üdültetése a Mazsihisz balatonfüredi üdülőjében 15 fő részére	300 000
Debreceni Zsidó Hitközség	A Mazsihisz balatonfüredi üdülőjébe szervezett közösségépítő üdültetés	600 000
JMPoint a Zsidó Közösségért Közhasznú Alapítvány	II. JMPoint – Zsidó Családi Tábor – Balatonfüred	500 000
Magyar Hallássérült Zsidók Egyesülete	Az MHZSE évadzáró kirándulása Szarvasra és környékére	300 000
Manóra Közhasznú Egyesület	Családi tábor Szarvason	700 000
Újpesti Zsidó Szociális Otthon Szakszociális Részlege Israel Sela Otthon	Üdülési támogatás az Israel Sela Otthon lakói részére	450 000
Összesen:		5 000 000

APRÓHIRDETÉS

VEGYES

ANNA OPTIKA AKCIÓ! Fényre sötétítő lencséhez ajándék titán keret! Cégeknek helyszíni szemvizsgálat, ingyenes kiszállással, keretbemutatóval. Szeretettel várjuk üzleteinkben! Budapest XIII., Pannónia u. 48. Tel.: 329-4058. Budapest XIII., Pozsonyi út 1. Tel.: 270-3804. www.annaoptika.hu

Párkapcsolati, válási problémáinak, kamasz gyermekével kapcsolatos nevelési gondjainak, egyéb konfliktusainak kezelését bízza pártatlan, szakértő mediátorral! +36-30-919-9524, www.kibekitem.hu, natonek.gabriella@upcmail.hu

Üzemorvosi, házi orvosi rendelés Zuglóban, Vezér u. 156. VITAPHARM. Hétfő-szerda 15-16-ig. Dr. Szigeti Miklós, tel.: 220-0230.

Fogorvosi rendelőm címe: XIII., Szt. István krt. 4. III. 1. Tel.: 320-4778, 06-20-496-2223, dr. Virág Péter.

Örömmel tudatjuk, hogy a Rabbistület és a Mazsihisz vezetősége megállapodott David Goldberg mohéllal (Németország), aki zsidó fiúgyermek körülmetélését vállalja. Amennyiben az Ön családjában ilyen szimchá (öröm) van, kérjük, jelentkezzen a Rabbiságon a 413-5580-as telefonszámon vagy a rabbistulet@mazsihisz.com e-mailen keresztül, hogy a gyermeket Ábrahám szövetségébe felvehessük.

Tóratekeresek, tfilene és mezüzek számítógépes ellenőrzése és javítása. Farnadi-Jerusalimi Márk. Telefon: 06-70-932-8275, e-mail: sofer@sofer.hu, weboldal: www.sofer.hu

Kiadó Bp. I., Attila úton 81 m²-es, kétszobás, összkomfortos lakás. Érdeklődni lehet munkaidőben a 413-5500/128 telefonon.

Kiadó Bp. VII., Thökölly úton 81 m²-es, kétszobás, összkomfortos lakás. Érdeklődni lehet munkaidőben a 413-5500/128 telefonon.

Diplomakötés (aranyozás héber betűkkel), naptárkészítés, színes nyomtatás. Koós Erika, +36-20-314-3131, terezy nyomtatás@gmail.com

Szép környezet, jó levegő. Pátyon 3,5 szobás lakás (kert, pince, beépíthető padlás) áron alul eladó, esetleg kiadó. 19 millió Ft. +36-20-912-3343.

Manikűr, pedikűr. Hívásra házhoz megyek. 06-20-551-4580.

Vízszínházhoz közel turistáknak lakás kiadó. Tel.: 06-30-346-2223.

Újlipótvárosban garzonlakás turistáknak kiadó. Tel.: 226-4109.

KASTÉLYOK BERENDEZÉSÉHEZ vásárolok nagyméretű, kisméretű festményeket, **EZÜSTTÁRGYAKAT**, 12 személyes evőeszközöket, cukordoboikat, gyertyatartókat, tálcákat stb., Kovács Margit, Gorka kerámiát, herendi, meisse-

ni, Zsolnay porcelánokat, régi álló, fali, asztali díszórákat, antik, barokk bútorokat, tabernákulumot, szekreteret, reneszánsz dolgozószobát, bronz-, fa-, márványszobrokat (hibásakat is). Teljes hagyatékért első vevőként a legmagasabb árat fizetem, **KÉSZPÉNZBEN.** Díjtalan kiszállás, értékbecsülés, vidékre is. **ÜZLET: I. KER., BATHYÁNY U. 10. 201-6188, 06-20-323-4104.**

Antikvitás vásárol: festményeket, bútorokat, porcelánokat, díszórákat, csillárokat, **ezüsttárgyakat** (evőeszközöket), ékszereket, bronzszobrokat, Zsolnay kerámiákat, könyveket stb. Teljes hagyatékot, díjtalan kiszállással. Tel.: 06-30-462-8883.

Szentendrén, Budapesttől 23 km-re, jó közlekedésnél, üdülőövezetben kétszintes téglapalota kerttel, nagy terrasszal, garázzsal, pincével, telefonnal, kábeltelevízzel, biztonsági berendezéssel, esetleg teljes berendezéssel és felszereléssel 17 millió Ft-ért eladó. 06-30-446-4678.

Órajavítás, antik órák teljes restaurálása, esetleg oda-vissza szállítással. Órák, elemek, csatok, óraszíjak (erős csuklóra is) nagy választékban. Tel.: 06-70-505-5620, napközben. VII., Garay u.–Murányi u. sarkon, a Garay térenél. Jung Péter. Web: www.jungoras.hu

Antik csillárok javítása, vétele, eladása. 321-2972. Bp., Hevesi S. tér 3.

Ha nyár, akkor Izrael. Önkéntes munka Izraelben 2011. június 13-tól július 4-ig és július 4-től 24-ig. Jelentkezés: iljano@freemail.hu vagy 06-20-233-8454, Deutsch János.

Keresem azt a hölgyet, aki 1944-ben kislányként a Columbus utcai gyűjtőhely lakójaként segített nekem megszökni, dan-sky@dansky.co.il, 00-972-52-646-9991.

Keressük azon munkaszolgálatosokat vagy közvetlen hozzátartozókat, akik 1944. november 29–30-án Bonyhádon voltak keresztül, és akiket a gimnázium padlásán rejtett el a gimnázium igazgatója

és hittanára. Dr. Sós Csaba, 06-72-216-516.

Örs vezér tér közelében másfél szobás panellakás tulajdonostól reklámáron eladó, 8,1 millió Ft-ért. Telefonszám: 06-30-971-0160.

Balatonalmádban, városközpontban, strandbejáráshoz közel kétszintes ház tulajdonostól eladó. 06-20-571-4664.

Fiatalos, ötvenes, okleveles gyógy-masszőr hölgy kérésre házhoz megy, illetve idősgondozást, ápolást vállal. 06-20-551-2135.

Forgalmas helyen (oktatási, egészségügyi intézmény közelében, autóbusz- vagy villamosmegállóban) üzlethelyiséget bérelnek. Telefon: +36-30-962-8790.

Megbízható zsidó fiatalember segítségnyújtást vállal idős emberekkel: bevásárlás, takarítás, sétálás stb. Elérhetőség: 06-20-206-6799, 06-20-933-9446, beothygabbor@gmail.com

Eladó Tóalmáson a Szivárvány u. 18. szám alatti 250 m²-es telek + faház (nyaraló). Érd.: 06-30-984-3335.

Idősgondozást, házvezetést vállalko. Izraelben dolgoztam hat évet vallásos családnál, ismerem a kóserség minden titkát. Független, 58 éves nő vagyok. Tel.: 06-20-402-6406.

Keresés. Shraga Shemer (Kis Schirman) vagyok, és szeretném megtalálni régi bajtársaimat. Hegyeshalomra kellett bevonulnunk 1945 elején a 107/312-es alakulathoz. Ott más alakulat is volt Budapestről. Sajnos már csak két névre emlékszem, az egyik dr. Ács, a másik egy becenév: Popej. Örülök minden információval ezel kapcsolatban. Postacím: Shraga Shemer, Nir Galim, 79245, Izrael. Telefon: +972-8-852-3380. E-mail: s_shemer@barak.net.il

HÁZASSÁG

21 év tapasztalattal várom önt, amelyben társra vágyok. Az emberi sorsok segítése, a társkeresés számomra hivatás. Nyugdíjasoknak kedvezmény. Elérhetőségeim: Györgyi asszony, 326-5989, reggel 8–10-ig, este 20–22-ig. E-mail: gyorgyi.asszony@gmail.com

Hírek, események röviden

– **Latív rendezvények a Visegrádi utcában.** Ráv Dávid Keleti rabbi Latív kolelja mindkét szederestét a Visegrádi utcai ortodox zsinagógában rendezte szép számú résztvevővel, jó hangulattal. A második estét megtisztelte Balog Zoltán államtitkár is.

Ros chodes ijjárkor vacsoravendégül látták a kolel vezetői a Nickolsburgba látogató Bostoni rebbejt, ráv M. Alter Horovitzot. Ő érdekes előadást tartott Smelke Horovitz rabbiról, akinél a nagykallói böles, Eizik Taub is tanult. Mika Jerusálmi (Farnadi) tolmácsolta szavait.

– **Széderek. Balassagyarmaton** hosszú idő után először közösségi szederestét tartottak. A ros hásaná, a chanukka és a pürim közös ünneplése után hagyományteremtő céllal szerveztük meg hittestvéreinknek a sokáig emlékezetes kivonulási megemlékezést. A rendezvényen 8 családból 15 felnőtt és 5 gyermek vett részt, egy család Szlovákiából érkezett. Az estét Bauer Viktor vezette le. A Má nistanát Vastag Emese Sára kérdezte. Az ünnepi vacsora nagy sikeréhez hozzájárult Bauer Józsefné hitközségi titkár szervezőmunkája (és a finom házi maceszgombóc elkészítése), valamint Simon Leila macesztortája. Az áfikomán megtalálása után a gyermekek ajándékot kaptak. Köszönet illeti továbbá a helyi Blue's Panzió kollektíváját, akik a nagyszerű környezetet biztosították. Szeretnénk, ha a hagyomány nem szakadna meg, és tovább bővítve a résztvevők létszámát, anyagi lehetőségeink függvényében erősítenék helyi közösségünket.

A Hunyadi téri zsinagógában kellemes, családias légkörű, jó hangulatú szederestén emlékeztek meg az egyiptomi kivonulásról. A terem zsúfolásig megtelt időssel és fiatalokkal egyaránt. A Má nistanát Domán Maya Sárka és Domán Lily Daya kérdezték, a választ Domán István főrabbi, a kérdezők nagyapja adta meg. Az olvasásban többen is segítettek: a két kántor, Zucker Immánuel és Kozma György, Gervai László elnök, Vida Tamás, Hacsek László és Gádor Miklós.

– **Meghívó.** A BZSH Hunyadi téri körzete szeretettel várja az érdeklődőket Domán István főrabbi Zsidók az ókorban című sorozatának következő előadására. Időpont: 2011. június 14., kedd, 18 óra. Helyszín: 1067 Budapest, Hunyadi tér 3. félemelet (6-os kapucsenög).

– **Adományok.** A Szeretetróházzal által kezelt Dr. Gartner Pál Alapítványhoz a híres pszichiáter leánya, dr. Várádi Istvánné 100 000 forinttal járult hozzá. Szegő László 20 ezer forintot küldött a Szeretetróháznak.

– **Holokauszt Emlékközpont.** Cím: Budapest IX., Páva utca 39. Nyitva: hétfő kivételével naponta 10–18 óra között. Telefon: (1) 455-33-33. Honlap: www.hdke.hu. E-mail: info@hdke.hu

Programajánlat

JÚNIUS

Hunyadi téri Generációk Klubja (Hunyadi tér 3., félemelet, 6-os csengőgomb)

6. (hétfő) 15.00: „Tájak – Álmodok – Izrael” címmel dokumentumfilmvetítés, majd beszélgetés az alkotóval, Kaczciczky Barbarával.

20. (hétfő) 15.00: Mispochológia Deák Gáborral.

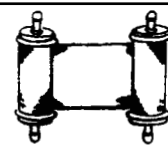
27. (hétfő) 15.00: A zongoránál Szirmai Zoltán.

A csütörtöki gyógytorna, valamint a fejlesztő foglalkozások a megszokott időben zajlanak.

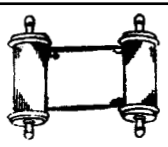
Július hónaptól nyári szünetet tartunk, a kezdéskor időben értesítem a klub tagjait és az érdeklődőket.

Halálozások

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy súlyos szenvedés után 88 éves korában elhunyt **Fodor Tibor** (Budapest). Gyászolják: felesége, akivel 64 évig éltek harmonikus házasságban, valamint családtagjai, köztük Stockholm-ban élő hűga, Oli és családja. Résztvételüket fejezték ki MIKÉFEBELI barátai és lakóközössége tagjai. (x)



IMAIÓK



Templomok	Péntek este	Szombat reggel	Péntek este	Szombat reggel
	Jún. 3.	Jún. 4.	Jún. 10.	Jún. 11.
Hősök	18.00	9.30	18.00	9.30
Frankel L. út 49.	18.30	10.00	18.30	10.00
Hegedűs Gy. u. 3.	19.00	9.30	19.00	9.30
Vasvári P. u. 5. (Iubavicsi)	19.30	9.00	19.30	9.00
Thökölly út 83.	18.30	9.00	18.30	9.00
Hunyadi tér 3.	19.00	9.30	19.00	9.00
Bethlen tér 2.	19.15	9.30	19.15	9.30
Nagyfuvaros u. 4.	19.00	8.00	19.00	8.00
Rabbiképző-ORZSE				
(Békkocsis u. 2.)	18.00	9.00	18.00	9.00
Kazinczy u. 27.	20.30	8.00	20.30	8.00
Alma u. 2.	18.00	8.45	18.00	8.45
Kórház				
(Amerikai u. 53.)	17.30	7.30	17.30	7.30
Páva u. 39.	18.00	9.30	18.00	9.30
Dózsa Gy. út 55.	19.00	9.00	19.00	9.00
Berzeviczy u. 8.	18.00	9.00	18.00	9.00
Károli G. tér 5.	19.00	9.00	19.00	9.00
Visevári u. 3.	19.00	9.00	19.00	9.00
Dessewffy u. 23.	20.30	9.00	20.30	9.00
Teleki tér 22. (szefárd)		8.45		8.45
Lauder iskola (Budakeszi út 48.)	18.00		18.00	
Pesterzsébet (Zamárdi u. 7.)	18.00		18.00	
Vidéken				
Vác (Eötvös u. 3.)	18.00		18.00	
Kecskemét (Nagykőrösi út 5.)	18.00		18.00	
Székesfehérvár (Várkörút 19.)	18.10		18.10	
Győr (Kossuth L. u. 5.)	18.00		18.00	
Szeged (Gutenberg u. 20.)	18.00	9.00	18.00	9.00
Debrecen (Pásti u. 4.)	20.15	8.00	20.15	8.00
Nyíregyháza (Mártírok tere 6.)	20.15	8.00	20.15	8.00
Miskolc (Kazinczy u. 7.)	18.00	8.00	18.00	8.00
Pécs (Füred u. 1.)	18.30	10.30	18.30	10.30
Kiskunhalas (Petőfi u. 1.)	18.00		18.00	
Szombathely	18.00		18.00	
Kaposvár (Berzsenyi u. 14.)	18.00		18.00	
Nagykanizsa (Fő u. 6.)	18.00		18.00	
Keszthely (Kossuth L. u. 20.)	18.00		18.00	
Hódmezővásárhely (Szt. István tér 2.)	18.00		18.00	

NAPTÁR

Június 2. csütörtök
Június 3. péntek

Ijjár 29.
Sziván 1.

Jom kippur kátán
Gyertyagyújtás: 8.16

Június 4. szombat
Június 7. kedd
Június 8. szerda
Június 9. csütörtök
Június 10. péntek
Június 11. szombat

Sziván 2.
Sziván 5.
Sziván 6.
Sziván 7.
Sziván 8.
Sziván 9.

Újhold
Szombat kimenetele: 9.36
Erev sávuot 8.19
Sávuot 1.
Sávuot 2. MÁZKIR
Gyertyagyújtás: 8.21
Szombat kimenetele: 9.42



בית ספר מסורת אבות בודפשט
AMERICAN ENDOWMENT SCHOOL
AMERIKAI ALAPÍTVÁNYI ISKOLA
1075 Budapest, Wesselényi u. 44. Szám: 342-2843; 342-7143 Fax: 342-5915 www.aai.co.hu

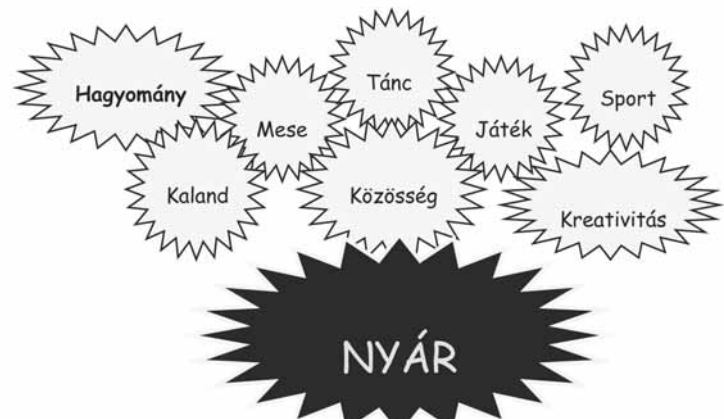
בס"ד

KEF - NAPKÖZIS TÁBOR

3–10 éveseknek.

a Maszoret Avot – Amerikai Alapítványi Iskola szervezésében

Csillebérc, 2011. július 18–29.



NYÁR

Helyszín: Csillebérci Ifjúsági és Szabadidő Központ
Közlekedés: Gyülekezés minden reggel 8-kor az Amerikai Alapítványi Iskola előtt (1075 Bp., Wesselényi u. 44.)

Szállítás: bérelt autóbusszal
Érkezés: hétfőtől csütörtökig délután 4 órakor
pénteken délután 3 órakor az Amerikai Alapítványi Iskola elé

Étkezés: háromszori kóser étkezés (reggeli, ebéd, uzsonna)
Programok: a tábor területén, kiegészítve múzeumi, természetismereti programokkal
Pedagógusok: az Amerikai Alapítványi Iskola dolgozói és fiatal vallásánárook; héberül, angolul beszélő pedagógusok

Részvételi díj: az elnyert támogatásoknak köszönhetően az önköltségi árnál jelentősen kedvezőbb feltételekkel, 40 000 Ft, amely magában foglalja az elhelyezést, az utazást, az étkezés költségeit, valamint a külső programok belépődíjait.

Rászoruló tanulóknak korlátozott mértékben támogatást tudunk nyújtani.
Kérjük azokat a szülőket, akiknek anyagi lehetőségeik ezt megengedik, hogy nagyobb összeg befizetésével segítsenek abban, hogy a tábort mindenki számára elérhetővé tessék!

Érdeklődni lehet: az iskola titkárságán (info@aai.co.hu, 322-2843), valamint az iskola menedzserénél (menedzser@aai.co.hu, 70-778-9401).

Jelentkezési lap letölthető: www.aai.co.hu

Jelentkezési és befizetési határidő: 2011. június 30. (A jelentkezéseket a jelentkezési lapok és a befizetések beérkezésének sorrendjében tudjuk elfogadni.)

Befizetés: az iskola gazdasági irodájában vagy a 11707024-20268967 számlaszámra

ÚJ ÉLET

a Magyarországi Zsidó Hitközségek

Szövetségének lapja

1075 Budapest, Síp u. 12.

Telefon/fax: 322-2829

E-mail: ujelet@bzsh.t-online.hu

Főszerkesztő:

Kardos Péter

Olvasószerkesztő:

Gábor Zsuzsa

Kiadótulajdonos:

Mazsihisz

Előfizetési díjak:

Belföldön: 1 évre 3120 Ft

Külföldre 5760 Ft/év

USA és Izrael: 6240 Ft/év

Az összeg valutában is befizethető az aktuális árfolyamon.

OTP bankszámlaszám:

11707024-22118480

OTP SWIFT kód:

(BIC) OTPVHUB

IBAN:

HU66 1170 7024 2026 2095 0000 0000

Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap

Üzletág, előfizethető a kiadónál.

Postacsekk: 11707024-22118480

Terjesztéssel kapcsolatos reklamációk

intézése a 06-(80)-444-444-es ingyenes

zöldszámon.

Szedés: WolfPress Nyomdaipari Kft.

Nyomtatás:

VESZPRÉMI NYOMDA ZRT.

ISSN 0133-1353

Jákob fiát követve, újból megnyílt a Goldmark-terem

Még hozzá Zsütivel, akinek volt igazi neve is: G. Dénes György. A ma este az övé, nemhiába ül ott mindkét fia, menyei, unokái. „A zsidóság ősi gyakorlata, hogy az őt ért rosszat is képes jóra fordítani. A hátrányt is képes előnyére változtatni. Tehetséggel, szorgalommal, az isteni bizalomba vetett hittel új ösvényt vág önmagának, szereteteinek, népe fiainak. A végtelen sort talán Jákob fia, József nyitotta meg, aki a nyomorúság, a rabság gödréből felemelkedett a fáraó trónja mellé” – mondta bevezetőjében Zoltai Gusztáv, a Mazsihisz ügyvezető igazgatója.

Belépve a vadonatúj terembe, igazi ünnepi hangulat van a levegőben. Igen, hát itt történtek meg valaha a dolgok. Még hozzá 73 évvel ezelőtt, amikor itt mutatta be első előadását a magyar színpadokról száműzött zsidó művészek közössége. Az utolsó előadást 1944. március 19-én, a németek bevonulása napján már nem tarthatták meg. Itt lépett pódiumra szám szerint 111 művész, például Beregi Oszkár, Salamon Béla, Simon Zsuzsa, Gózon Gyula, Ernster Dezső, Ráday Imre, Rott Sándor, Bondy István vagy Komor Vilmos.

Szörnyű, hogy összesen ketten vannak, akik még élnek, de egészségi állapotukra hivatkozva egyikük sem tudott eljönni. Zsudi József az egyikük, remélem, nincs baj!

Újabb idézet Zoltai Gusztáv bevezetőjéből: „A színpadokról, az operaházi rivalda elől leparancsolták

a színészeket, az énekeseket – akik életre hívták a Pesti Izraelita Hitközség Wesselényi utcai épületében a Goldmark-termet. Olyan magas színvonalú és erkölcsiségű kulturális központ működött itt, amely azóta is etalon, rang és mércé a magyar művészetben. És most, a 21. századi gazdasági világválság közepén úgy újult meg a Goldmark-terem régi színterén, a pesti zsidónegyed kapujában, hogy ez a feltámadás ismét a klasszikus csodák sorába tartozik majd. Hogy megépüljön, ehhez a Budapesti Zsidó Hitközség készségén, jóakarátán kívül az Európai Unió támogatására is szükség volt. Az biztos, hogy ami létrejött itt, az máris mérföldkő lett a magyar zsidó és általában a magyar kultúra világában, de meghatározó az európai szellemi életben is. Az elődök által ránk hagyományozott térben, modern elrendezésben, színvonalas technikával interaktív kiállítás, levéltári látványraktár és iratkereső családfakutató központ, könyvtár és adatbázis kapott helyet, ahol képzett, idegen nyelveken is jól beszélő informátorok várják az érdeklődőket.”

Zsüti tíz évvel ezelőtt hagyott itt csapot-papot, és felköltözött az égi mezőkre. Biztos vagyok abban, hogy tudta, a dalai túléltek őt. A nagyszerű költő, aki csak azért nem lett költő, mert szeretett jól élni, olyan örökbecsű sorokat hagyott hátra, hogy nincs ember, aki legalább egyet ne tudna idézni tőle. Így aztán a színpadon örvendzhetünk Bodrogi Gyulának, aki a „Já-

rom az utat, a macskaköves utat” kezdetű számmal adta meg az alaphangulatot. Valamennyi fellépő dalát nem tudom felsorolni, mert hála Istennek, sokat hallottunk, de azt okvetlenül kiemelném, hogy Peller Károly előadásában az „Élni magában is élet-cél” filozófiát érdemes megjegyezni. Ez a jókedvű, mosolygós fiú számtalan huncut Zsüti-számra specializálódott. Meglepő volt, hogy Polyák Lillának milyen jól állt a „Megáll az idő” című régi sláger. Legalább annyira, mint a Hamvadó cigarettavég. „Kis cigarettá, te hidd nekem el, hogy engem is csak égyve dobtak el.” Lilla valódi párja, Homonnay Zsolt pedig arról győzött meg, hogy kitűnő Tevje lenne belőle. Vagy már az? Fésűs Nellyről elmondhatom nemcsak azt, hogy roppant dekoratív, de azt is, hogy minden Zsüti-számot ismer, pedig az nem kevés. Aztán fellépett még Somló Tamás, aki a trombitáját is magával hozta, és megkérte, mint Tevje szokta, Istent, hogy „Isten, óvd a cipőm, hogy hazavigyen”. A legnagyobb nevetést Heilig Gábor váltotta ki, a legnagyobb sírást Kállay Bori. Melyikkel kezdjem? Jöjjön Heilig, aki arra „vetemedett”, hogy az ismert szövegeket átírta maira, poénosra. „Szép esténk lesz, ha egyszer majd megöregszünk”, így hangzik „heiligül”: „Szép esténk lesz, ha egyszer majd megbetegszünk”. A másik dal, melyet átírt, az „Ez történt Lellén”. Gurult a nézőtér. Pláne, amikor hozzátette: „Ez nem volt tréfl...”

Kállay Bori színpadi dívatbemutatót is tartott. Mindig olyan jelmezt öltött magára, ami a dalhoz illik. Így aztán láttuk őt Hello Dollyként pazar öltözetben, aztán egy szerényebb fekete ancugban, melyben elénekelt az Ősz hajú asszonyt. És a jól ismert dalban egyszerre szíven ütött négy sor, mint ha még sohasem hallottam volna, és azóta sem tudok szabadulni tőle. Mentségem bőven van, anya vagyok, és van egy nagyfiam. „Gyorsan csókolj meg elfáradt homlokát! Nem a sírjára kell néki száz virág! Addig gondozzad, ápoljad, óvjad, míg él a mamád.”

Hazaérve, azonnal elküldtem felnőtt fiamnak az egész Zsüti-verset.

Bozsán Eta

בר מצוה

Győrött Böhár szombatján ünnepélyes külsőségek között avatták felnőtté Vucskó Patrikot, Leszlauer Réka fiát, a hitközség alelnökének, Leszlauer Lászlónak az unokáját.



A templomot megtöltötte a család, a rokonság, valamint a helyi közösség tagjai. Deutsch Róbert főrabbi hívta a tóra elé az ifjút, aki máftürként tett eleget kötelezettségének. Az áldásokat és a prófétai szöveget is hibátlanul, a pontos előírás szerint mondta el. A főrabbi szót az ünnepelthez, felhívta figyelmét a szülőtiszteletre, a további tanulás fontosságára, a hagyományok betartására, majd a Teremtő áldását kérte rá. A felkészítés és a betanítás Gara István kántor áldozatos munkáját dicséri.

Az imádkozást követően a család bőséges kiduson látta vendégül a megjelenteket. Villányi Tibor elnök

meleg szavakkal és nagy szeretettel üdvözölte a közösség legifjabb felnőtt tagját. Végül Patrik, Majse Ben Lea, hálattal szívvel fogadta a gratulációkat, köszönetet mondva mindazoknak, akik felejthetetlené tették számára ezt a napot.

ZSIDÓ VILÁGHÍRADÓ

Izrael

Az izraeli Statisztikai Hivatal adatai szerint az ország lakossága 7 746 000 fő, ami az elmúlt évhez képest kétszázalékos növekedést jelent. Izraelben 5,8 millió zsidó és 1,59 millió arab él, akik a népesség 75,3 illetve 20,5%-át jelentik. A függetlenség kikiáltásának tavalyi 62. évfordulója óta 178 000 születés és 43 000 halálozás történt, 24 000 új bevándorló érkezett, 12 000 személy viszont elhagyta az országot. Jelenleg 14 olyan város található Izraelben, amelyek lakossága meghaladja a 100 000 főt, míg 1948-ban csak egy, Tel-Aviv volt. A kétszázalékos népesebb települések száma hat: Jeruzsálem, Tel-Aviv, Haifa, Aszdó, Petahtikva és Risón Leción.

Az izraeli hatóságok a közeljövőben új biometrikus személyazonosító kártyákat bocsátanak ki, amelyek a holokauszt áldozatairól is megemlékeznek. Az elhunytakra utalva a kártyák számozása hatmillióval kezdődik, és egy hatágú Dávid-csillag is lesz rajtuk. Baruch Dadon, a belügyminisztérium programigazgatója kijelentette, hogy „a mártírok velünk vannak, és velünk maradnak a jövőben is”. Izrael államfője várható-

an a 6 000 001 számú személyi kártyát fogja kapni.

Románia

A Soros Alapítvány a közelmúltban felmérést végzett a romániai tizenévesek között, amelynek során 5860 személyt kérdeztek meg. A közvélemény-kutatás azt mutatja, hogy a fiatalok jelentős része rasszista és antiszemita nézeteket hirdet. A megkérdezettek háromnegyede nem szeretné, ha homoszexuálisok lennének a szomszédai, akiket kétharmados elutasítással a romák és az AIDS-betegek követnek. A felmérés szerint a válaszadók 42 százaléka nem örülne muzulmán és 34 százaléka zsidó szomszédoknak. A magasabb iskolai végzettségű családokhoz tartozó fiatalok általában megértőbbek a másság tekintetében, de az átlagnál türelmentlenebbek a romákkal szemben. Romániában mintegy másfél millió roma él.

Finnország

A finn parlament Ben Zyskovicz 56 éves, zsidó származású jogászt választotta elnökévé. Zyskovicz 1979 óta tagja a törvényhozásnak, és több cikluson keresztül a Nemzeti Koalíciós Párt frakcióvezetője volt. Édesapját, Abraham Zyskoviczot Lengyelországból deportálták, de túlélte a holokausztot. A háború után Svédországban telepedett le, ahol egy finn származású zsidó nőt vett feleségül. Később Helsinkibe költöztek, ahol fiuk, Ben is született. A politikus jelenleg az ország tíz legnépesebb községét személyisége közé tartozik. Felesége, Rahime-Husnetdin Zyskovicz az országban élő muzulmán tárokközösségből származik. Két leányuk van. Finnországban mintegy 1500 zsidó él.

Baleár-szigetek

A Spanyolországhoz tartozó Baleár-szigetek kormányzata hivatalosan elítélte az inkvizíció idején történt zsidóüldözést és az erőszakolt kitérészeket. Emlékkönyvet tartottak a szigetszerte fővárosában, Palma de Mallorcán, ahol 320 évvel ezelőtt máglyán elégettek 33 kitért (converso) személyt, akik titokban megtartották őseik hitét. Francesc Antich Oliver, a sziget kormányzója szerint „több mint 300 évnek kellett eltelnie, hogy elismerjük, milyen szörnyű igazságtalanságokat kellett elszennyezniük azoknak az embertársainknak, akiket hitük miatt megvádoltak, üldöztek és halálra ítélték”. „Szolidaritás vagyunk az utódokkal, és elítéljük a történeket elhallgatását.” Joseph Wallis rabbi mondta el a kádist, akinek egyik őst 1691-ben a szigeten meggyilkolták. Az ünnepségen részt vett Michael Freund, a zsidó gyökereket kutató Shavei Israel szervezet elnöke is. Freund kijelentette, hogy „ez az első spanyol tartomány, ahol hivatalosan megemlékeztek az inkvizíció áldozatairól”. „Remélem, hogy ezt más régiók is követni fogják”.

kovács

SPÁNN GÁBOR

Bidé, piszoár

Bár most nem időszzerű, de menetrendszerű, hogy a polgári év vége „a mérlegelés” szezonja. Ha a politológusok és a gazdasági élet szereplői nem közzétehetik nyilvánosan pozitív év végi számadásukat, üresen maradnak az újságok. Minden lapíró rettegett álma, hogy neki kell az ilyen semmitmondó, hurrdaoptimizmussal cizomázott interjúkat valamelyikét készíteni. Nem panaszkodom, de nekem is kijutott ilyenből. Az én „keresztem” véletlenül zsidó ember volt, csak nem tudta, de ez így bonyolultban hangzik. Az Isten adta dús gazdag nagyvállalkozó zsidó származású, de ő sohasem vett erről tudomást, azt remélve, hogy majd a külvilág is ezt teszi. Nem akartam egy szilveszteri beszélgetést azzal kezdeni, hogy egy tévedés az életéből már ismerem. Javára legyen mondva, hogy „látens zsidósága” abban nyilvánult meg, hogy rendszeresen adakozik minden zsinagógarenoválásnál, hozzájárul új imakönyvek kiadásához, sőt, gépkocsivezetőjével sűrűn beküld egy-egy láda narancsot a Szeretőkórházba is.

Elmondása szerint ő is sikeres évet zárt, és bizakodva néz a jövőbe. Elég róla annyit tudni, hogy a rendszerváltást követő és eleinte euforikus lakásépítési lázban jó lóra tett, amikor főlvásárolt egyszerre több szaniterárból. A házigyári gagyinnál nagyságrendekkel kiválóbb csempével, igényes külföldi káddal, csappal és vécével üzleteibe csalogatta szinte az összes építési vállalkozót. Nagy utat tett meg onnan, hogy a kishuszában minden ülés helyén vécésécsze állt, és azon ült az összes nagymama, így csempészve be az országba a finom olasz-német darabokat, odáig, hogy legálisan megtöltött kamionjai sorakoztak a határon. De hát a túl jó minőségű áru előbb-utóbb megbosszulja önmagát. Tudniillik nem kell sürgősen lecserelni. Így volt ez az ő fürdőszobával is. Ezért, na meg az építési láz elcsitulása okán, komoly piackutatást kellett végeznie. Munkatársai néhány évvel ezelőtt rájöttek, hogy érdemes felvenni a kapcsolatot a Magyarországra telepített KFOR-erők gh-saival, hisz a jól táplált katona sűrűn szorul fürdőszobára. Ma már nevetve meséli, hogy sosem fogja elfelejteni azt az e-mailt, amit a KFOR-erők erre szakosodott századosától kapott. Ebben a derék beszerző tiszt sürgős szállításra rendelt 2000 db bidét. A vezérigazgató először elcsodálkozott, és azon morfondírozott, mire kell a rendfenntartóknak ennyi bidé. Mivel a megrendelés aláírója is egy százados nő volt, a vállalkozó nyugtázta magában, hogy az amerikai hadseregben végképp megszűnt a nemi diszkrimináció: íme, annyi katonájuk van nőből, hogy 2000 fő még ide, a végekre is jutott. Megvásárolta a hadsereg számára rendszeresített különleges ütésálló fémből készült bidéket, és felhívta a kapitányt asszonyt, hogy elindult a szállítvány. A hölgy ekkor közölte kétségbeesetten, hogy ez egy tévedés, ő írta el mind az e-mailt, mind a faxot, a KFOR-nak természetesen nem bidé, hanem piszoár kell. A kettő közti különbséget azt hiszem, nem kell tanfolyamon tanítani. Ma már mosolyog rajta, de akkor egyáltalán nem nevetett a nagy vállalkozó. Mérélegte, mit tehet. Kötözködhet, ordibálhat kötbérettel, lehet, hogy meg is kapná. A bálhét rávernék a százados nőre, de az is biztos, hogy a bidé lenne a búcsúterméke a KFOR-ral való üzletelésben. Egy igazi kereskedőember ilyenkor nem ez teszi. Azonnal megrendelt tehát 2000 piszoárt a keményebbik fajtából, és időre le is szállította. Ügyfele, a százados nő, küldött neki egy udvarias faxot: reméli, partnerük majd másutt tudja hasznosítani a csillogó-villogó bidéket. A vezér egyet hazavit mementóként, máig ott áll elmondása szerint egy szobasarkban, hogy emlékeztesse a fiasokra. Hozzátette még, hogy a maradék 1999 db bidét máig zsírozák roszdásodás ellen, mert ugyebár hiába a leghevesebb direktmarketing, egyetlen magyar családi házba sem rendelnek törhetetlen fémbidét. Most csak abban reménykedik, hogy a tartalékos katonai állomány ismételt bevezetésével – valamint a női munkanélküliség magas arányára való tekintettel – reménye van arra, hogy a magyar gyengébb nemből is egyre többen választják a katonai hivatást, és így még eljöhét az ő ideje is.

Láttam, hogy tőlem valami vigaszt vár. Ekkor annyit mondtam: látja, igazgató úr! Ha az izraeli hadsereg lett volna pl. a megrendelője, ott ilyen tévedés ugye ki van zárva! Kicsit elgondolkodott, majd halkán annyit felelt: lehet, hogy a szerkesztő úrnak igazga van, de azt elmondandó még, hogy a téves megrendelést aláíró százados nő Horovitznak hívták.

Maszoret Művészeti Alkotótábor

6–99 éveseknek
a Maszoret Avot – Amerikai Alapítványi Iskola szervezésében
Velencei-tó, 2011. június 19–23.

Népi kézműves technikák – zsidó motívumok

Kiket várunk?

- 25 Kis és nagy diákokat, akik kreatív, művészi alkotómunkával, új technikák megismerésével szeretnék kipihenni a tanév fáradalmait
- 25 Családokat, akik a gyermekek művészi készségeinek fejlesztésével, a közös alkotás örömeivel szeretnék gazdagítani nyarukat
- 25 Fiatalt és idősebb felnőtteket, akik ettől az öt naptól feltöltődést, a mindennapostól eltérő, alkotó tevékenységet, soha nem próbált technikák megismerését várják

Mit kínálunk?

- 25 A művészet és a zsidó hagyomány összhangját
- 25 Hagyományos népi kézműves technikákat: nemezelés, gyékény szövés, kosárfonás, szövés
- 25 Különböző grafikai technikákat, kalligráfiai foglalkozásokat, érdekes, hagyományos fényképezési megoldásokat
- 25 Művész tanárokat: a programokat az Amerikai Alapítványi Iskola művész tanárai, meghívott textil-, grafikus-, kalligráfus- és fotóművészek, vállalatok tartják
- 25 Jó hangulatot, közösséget, vidámságot, strandolási lehetőséget, közös és fakultatív programokat

Információk:
Helyszín: Velence, Iffy Szálló (Velence, Tópart u. 51., www.iffyszallo.hu)
Ellátás: elhelyezés 4–8 ágyas, fürdőszobás szobákban, napi háromszori kávé étkezés, utazás vonattal
Részvételi díj: az elnyert támogatásoknak köszönhetően az önköltési árú jelentősen kedvezőbb feltételekkel, 28 000 Ft, amely magában foglalja a szállás, az utazás, az étkezés és a művészeti programok költségeit.
Jelentkezési és befizetési határidő: 2011. június 8.
Részvételre korlátozott mértékben támogatást tudunk nyújtani.
Kérjük azokat, akiknek anyagi lehetőségeik ezt megengedik, hogy nagyobb összeg befizetésével segítsenek abban, hogy a tábor mindenki számára elérhetővé tethessük!

Érdeklődni lehet: az iskola titkárságnál (info@aai.co.hu, 322-2843), valamint az iskola menedzserénél (menedzser@aai.co.hu, 70-778-9401).

Jelentkezési lap letölthető: www.aai.co.hu
Befizetés: az iskola gazdasági irodájában vagy a 11707024-20268967 számlaszámra